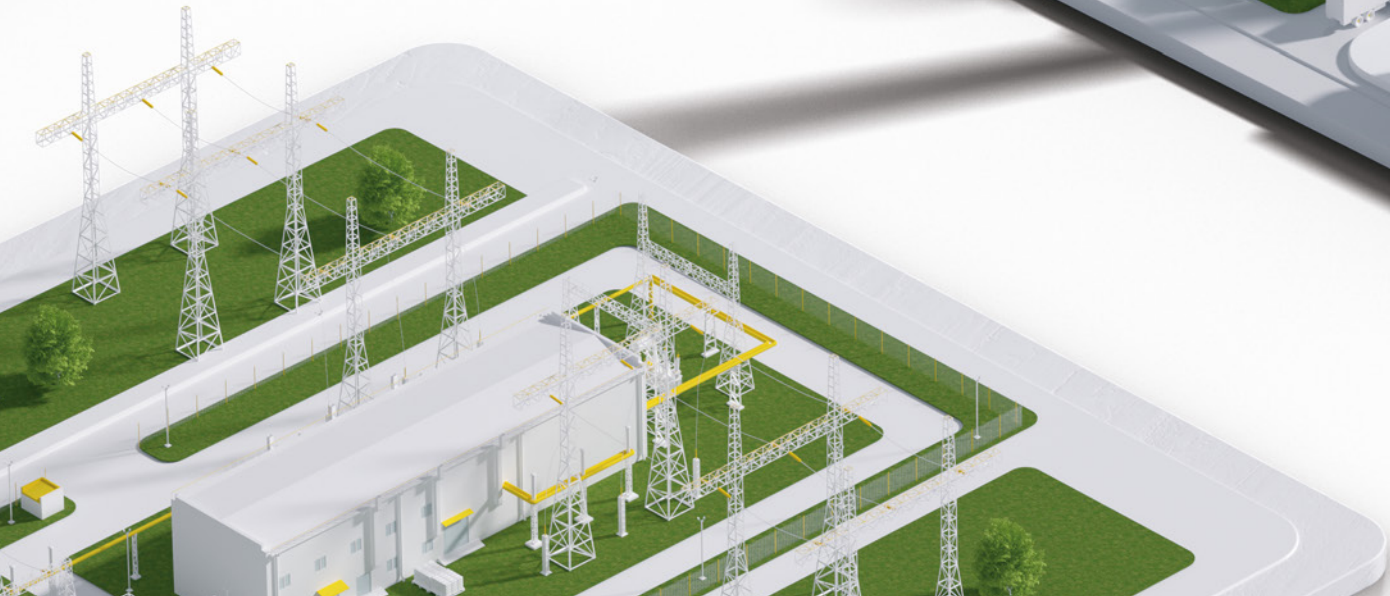
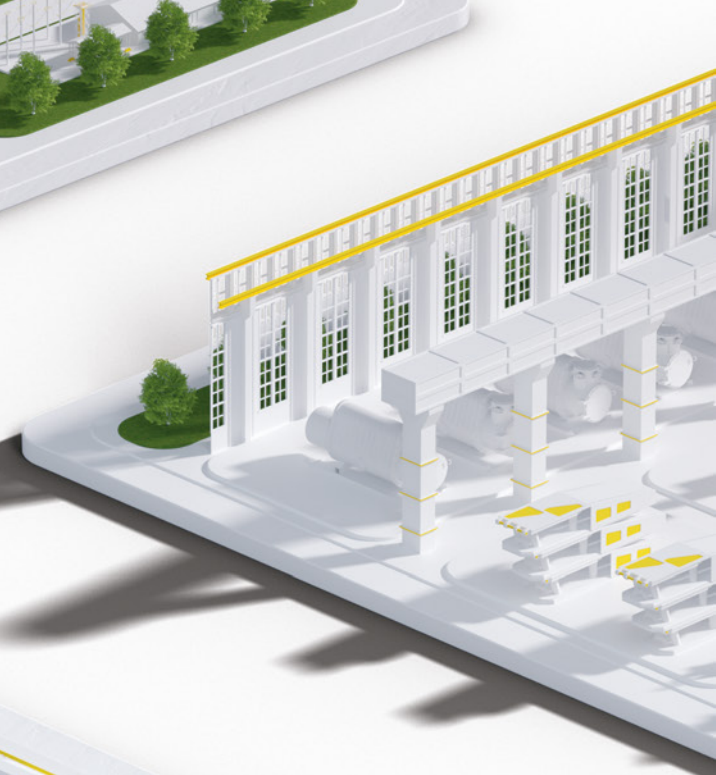

ESG-звіт 2019 рік

Сталий розвиток

1 Сталий розвиток

2 Охорона довкілля

3 Суспільство

4 Працівники

Сталий розвиток

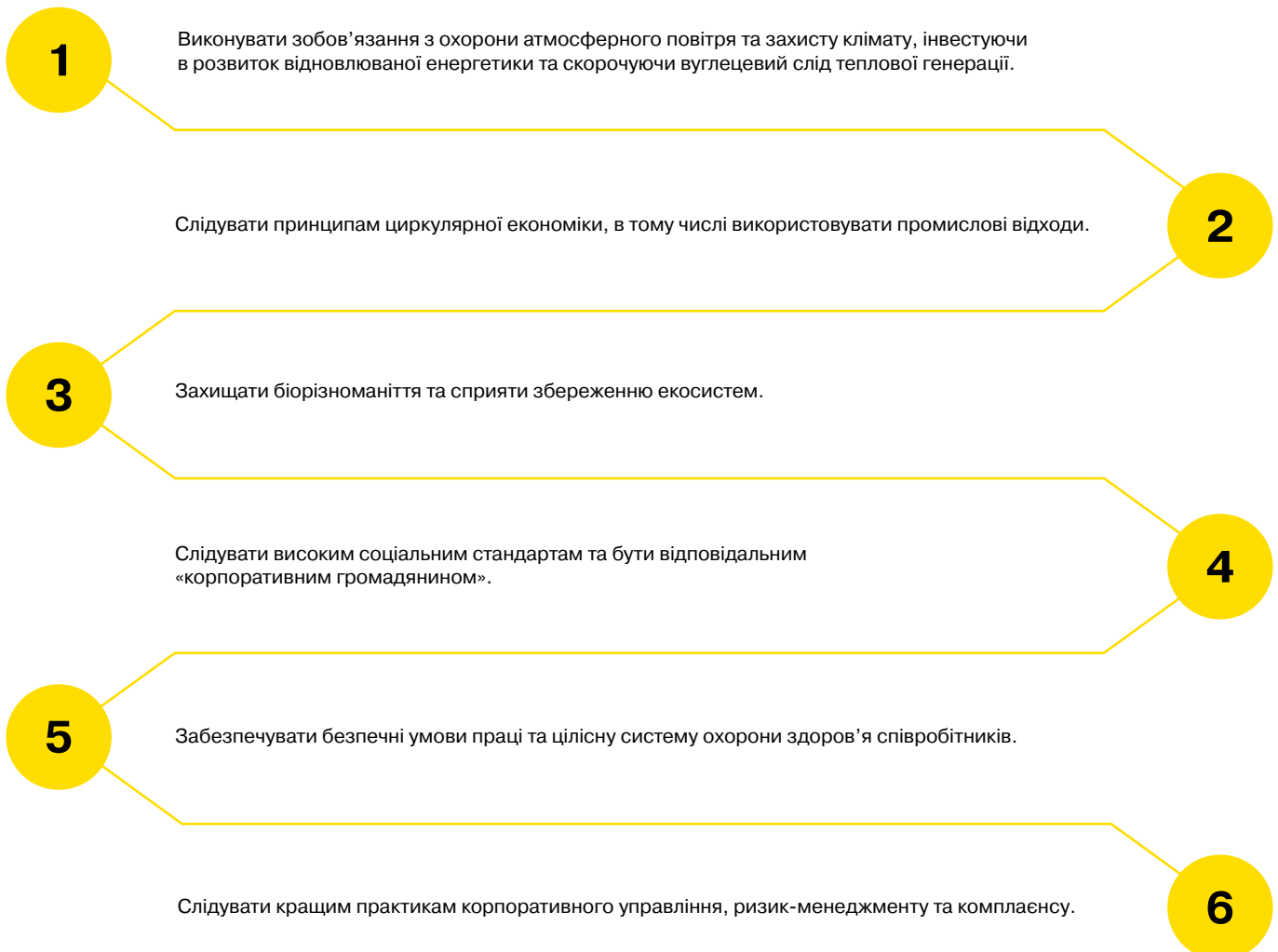
Із самого початку своєї діяльності ДТЕК дотримується принципів партнерства з суспільством. Наш досвід доводить, що великі проекти успішно реалізуються у відносинах довіри, й це дає поштовх до розвитку міст та регіонів, у яких працюють підприємства Групи ДТЕК. Задля забезпечення на довгостроковий період комплексного та збалансованого підходу між розвитком бізнесу та інтересами суспільства Група ДТЕК інтегрувала у свою стратегію Цілі сталого розвитку Глобального договору ООН.

Впродовж своєї 15-річної історії ДТЕК реалізував проекти зі сталого розвитку, які залучили десятки тисяч українців та були відзначені на національному й міжнародному рівнях. «Енерго-ефективні школи», «Давай, грай!», «Громада своїми руками», Academy DTEK — лише частина наших ініціатив, й всі вони базуються на принципах ESG. Ці проекти навчили нас дослухатися до потреб громад і співробітників, відповідати на їхні потреби та разом змінюватися на краще.

2020-й став для Групи ДТЕК роком початку реалізації нової довгострокової стратегії, яка базується на Цілях сталого розвитку ООН та відповідає принципам ESG. У новій стратегії ми

прагнемо відповідати інтересам суспільства у ширшому контексті. Саме тому зусилля Групи ДТЕК у сфері сталого розвитку спрямовані на зменшення впливу на довкілля та раціональне використання ресурсів, підвищення промислової безпеки та збереження здоров'я персоналу, етичне ведення бізнесу й дотримання антикорупційних стандартів, відкритий діалог із суспільством і працівниками. Такий підхід застосовується по усьому ланцюжку створення цінностей і на всіх рівнях управління бізнесом: компанії та підприємства Групи ДТЕК у своїй діяльності керуються ESG-стратегією та Політикою SCM у сфері сталого розвитку.

Пріоритети ESG-стратегії Групи ДТЕК

Цілі сталого розвитку Глобального договору ООН у контексті України та Групи ДТЕК

- 17 цілей були ухвалені світовими лідерами на саміті ООН і офіційно набули чинності з 1 січня 2016 року.
- У 2016 році Україна почала адаптацію Цілей сталого розвитку до свого контексту, щоб створити рамковий національний стратегічний документ до 2030 року. Це дозволило встановити індикатори до кожної цілі, щоб у подальшому відслідковувати прогрес.
- Група ДТЕК взяла на себе зобов'язання за 12 Цілями сталого розвитку, які найбільш критичні у повсякденній діяльності її підприємств та компаній.

Група ДТЕК імплементувала у ESG-стратегію 12 Цілей сталого розвитку ООН та взяла на себе зобов'язання щодо досягнення прогресу

<p>3 МІЦНЕ ЗДОРОВ'Я І БЛАГОПЛУЧЧЯ</p>	<p>Інвестування у здоров'я співробітників та забезпечення доступу до якісних медичних послуг.</p>	<p>9 ІННОВАЦІЇ ТА ІНФРАСТРУКТУРА</p>	<p>Впровадження підходу відкритих інновацій з акцентом на зберіганні енергії, штучному інтелекті та робототехніці.</p>
<p>4 ЯКІСНА ОСВІТА</p>	<p>Реалізація освітніх програм для зовнішніх та внутрішніх клієнтів.</p>	<p>11 СТАЛІЙ РОЗВИТОК МІСТ ТА СПІЛЬНОТ</p>	<p>Забезпечення суттєвого зниження впливу компанії на природне середовище та сприяння розвитку населених пунктів і територій.</p>
<p>5 ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ</p>	<p>Надання рівних умов для всіх та розвитку кар'єри співробітників незалежно від гендеру.</p>	<p>12 ВІДПОВІДАЛЬНЕ СПОЖИВАННЯ</p>	<p>Впровадження підходів циркулярної економіки для утилізації відходів.</p>
<p>6 ЧИСТА ВОДА ТА НАЛЕЖНІ САНІТАРНІ УМОВИ</p>	<p>Підтримка обсягів водоспоживання.</p>	<p>13 БОРОТЬБА ЗІ ЗМІНОЮ КЛІМАТУ</p>	<p>Дотримання цілей Паризької угоди та прагнення до досягнення скорочення викидів парникових газів.</p>
<p>7 ВІДНОВЛЮВАЛЬНА ЕНЕРГІЯ</p>	<p>Лідерство на українському ринку відновлюваної енергії.</p>	<p>15 ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕКОСИСТЕМ СУШІ</p>	<p>Реалізація проєктів з озеленення та рекультивації з акцентом на біорізноманіття та захист екосистем.</p>
<p>8 ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ</p>	<p>Прагнення до нульового травматизму та забезпечення безпечних умов праці.</p>	<p>17 ПАРТНЕРСТВО ЗАРАДИ СТИЙКОГО РОЗВИТКУ</p>	<p>Розвиток державно-приватних партнерств, які сприяють досягненню Цілей сталого розвитку Україною.</p>

Управління в галузі сталого розвитку

Комітет із питань сталого розвитку ДТЕК, функція з регіональної політики ДТЕК Енерго, апарат управління ДТЕК ВДЕ, ДТЕК Нафтогаз, ДТЕК Мережі здійснюють планування та реалізацію проєктів у сфері сталого розвитку.

Взаємодія із зацікавленими сторонами — важлива складова сталого розвитку. Група ДТЕК дотримується принципу інформаційної відкритості та надає зацікавленим сторонам відомості про свою діяльність. Партнерські відносини та конструктивний діалог ведуться на системній основі, що дає змогу своєчасно отримувати інформацію про інтереси та очікування зацікавлених сторін.

Зацікавлені сторони:

- працівники та їхні сім'ї;
- жителі територій діяльності;
- громадські організації;
- органи місцевого самоврядування, обласні та центральні органи виконавчої влади;
- міжнародні організації та інвестиційні співтовариства;
- експерти й аналітичні центри;
- академічні кола та наукова спільнота;
- медіа;
- населення України загалом.

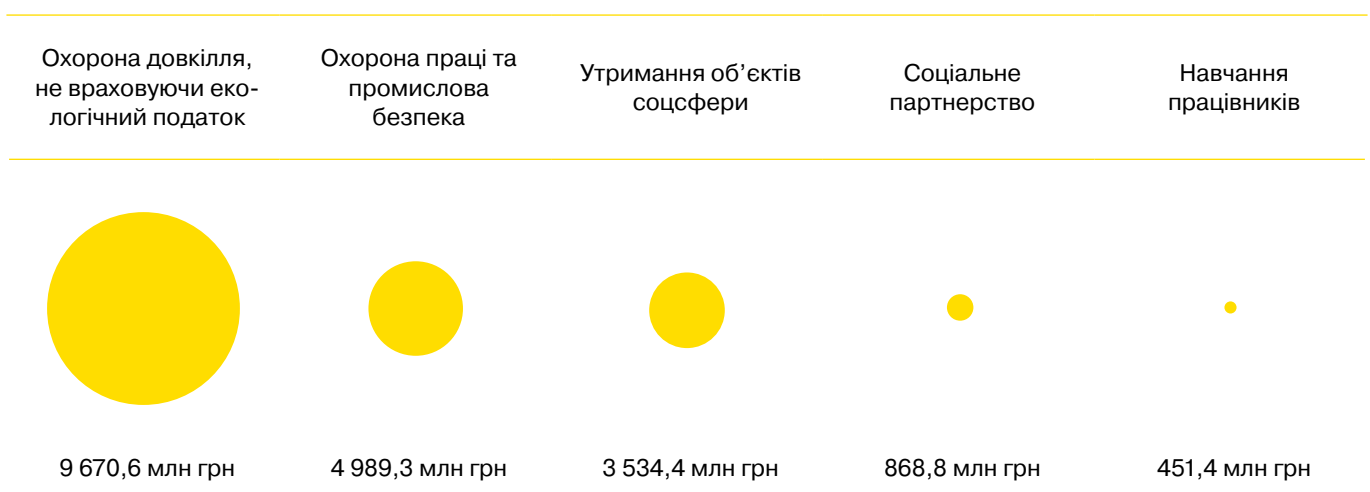
Завдання комітету:

- затвердження й актуалізація стратегії, а також політик у галузі управління персоналом, включно з концепцією корпоративної культури, рекомендаціями до розгляду внутрішніх кандидатів для участі в програмах із підготовки наступників на ключові посади;
- оцінювання системи управління охороною праці;
- ідентифікація проблем і затвердження стратегій соціального розвитку територій діяльності підприємств;
- погодження екологічної стратегії;
- розгляд не виробничих питань, здатних суттєво вплинути на виконання бізнес-завдань компанії.

Завдання функції та апаратів управління:

- планування, реалізація, моніторинг та оцінювання ефективності соціальних проєктів;
- взаємодія із зацікавленими сторонами;
- сприяння розвитку корпоративної соціальної відповідальності в Україні;
- участь в українських і міжнародних ініціативах для поширення власного досвіду та залучення нових практик у сфері сталого розвитку.

Група ДТЕК з моменту свого заснування інвестувала 19,5 млрд грн у сталий розвиток

Головні нагороди у галузі ESG за 2019 рік

На конкурсі найкращих корпоративних університетів світу Global CCU Awards 2019 у номінації «Корпоративна відповідальність» Academy DTEK визнана №1

Перемогу присуджено за внесок у підвищення якості освіти співробітників державних органів та установ. Academy DTEK співпрацює майже з 30 державними установами. Для їхніх працівників розроблені та викладаються спеціальні тренінгові програми, спрямовані на розвиток професійних та особистих компетенцій.

Global CCU (Глобальна асоціація корпоративних університетів) створена в 2005 році й об'єднує корпоративні університети провідних компаній з понад 50 країн світу. Academy DTEK — єдиний представник України в Global CCU.

Проект ДТЕК і футбольного клубу «Шахтар» «Давай, грай!» — кращий в Європі та Україні

У загальноєвропейському конкурсі соціальних проектів More than Football Award 2019 кращим визнано проект «Давай, грай!», який реалізується за підтримки UEFA Foundation for Children. Завдяки цьому проекту хлопчики та дівчатка віком від 7 до 12 років безкоштовно займаються футболом з тренерами. #Morethanfootball Action Weeks дає можливість клубам інформувати європейську футбольну спільноту про свої соціальні активності. У конкурсі More than Football Award 2019 взяли участь 40 клубів Європи.

«Давай, грай!» також отримав нагороду Partnership for Sustainability Award 2019 за внесок у досягнення Цілей сталого розвитку ООН. На конкурс, ініційований представництвом Глобального договору ООН в Україні, було подано 80 проектів із чотирьох країн.

Два підприємства Групи ДТЕК стали кращими у галузі охорони праці

ДТЕК Дніпровські електромережі та ШУ Першотравенське здобули перемогу у номінації «Краще підприємство з впровадження системи управління ризиками». Нагородження відбулося в рамках VII Міжнародної науково-практичної конференції

«Охорона праці — 2019». Організатор конференції — журнал «Охорона праці» за підтримки Державної служби України з питань праці, ДУ «Інститут медицини праці ім. Ю. І. Кундієва НАМН України» та Міжнародної організації праці.

ДТЕК ВДЕ отримав «Еко-Оскар» за будівництво зелених електростанцій

Завдяки розвитку у зеленій енергетиці компанія буде сприяти скороченню викидів CO₂ в атмосферу на 2,6 млн тонн щорічно. Це еквівалентно викидам 1,3 млн автомобілів.

Нагороду отримано під час бізнес-форуму зелених змін «ЕКО-трансформація-2019». Цей проект покликаний сприяти формуванню нової системи цінностей у бізнес-середовищі та підтримувати лідерів бізнес-спільноти, які формують дбайливе ставлення до землі та піклування про збереження природних ресурсів.

Членство в асоціаціях, міжнародних і національних організаціях

ДТЕК — учасник Глобального договору ООН, входить до Мережі Глобального договору ООН в Україні.

ДТЕК — член Всесвітнього економічного форуму (World Economic Forum), бере участь в Ініціативі щодо формування енергетичного майбутнього.

ДТЕК — член Європейської бізнес-асоціації, Асоціації «Європейсько-Українське енергетичне агентство», Американсько-української ділової ради (USUBC), US-Ukraine Foundation та Норвезько-української торгової палати (NUCC).

ДТЕК є членом професійних асоціацій: Європейської асоціації вугілля та лігніту (EURACOAL), Європейського об'єднання з електроенергетики (Eurelectric), Європейського енергетичного форуму (EEF), Європейської федерації енергетичних трейдерів (EFET), Європейської асоціації операторів систем розподілу для Smart Grids (E.DSO).

Охорона довкілля

Стратегічне завдання Групи ДТЕК — впровадження сучасних технологій і найкращих практик для мінімізації впливу виробництва на довкілля й оптимізації використання небезпечних речовин і матеріалів.

Цілі сталого розвитку ООН у сфері охорони довкілля, які Група ДТЕК імплементувала у ESG-стратегію та взяла на себе зобов'язання щодо досягнення прогресу.

Цілі ООН та загальна мета	Завдання цілей ООН, релевантні до діяльності Групи ДТЕК	Зобов'язання Групи ДТЕК, прийняті на рівні ESG-стратегії
6 ЧИСТА ВОДА ТА НАЛЕЖНІ САНИТАРНІ УМОВИ 	Забезпечення наявності та раціонального використання водних ресурсів і санітарії для всіх.	Група ДТЕК націлена на раціональне та ефективне водокористування на всіх своїх виробничих об'єктах. Існуючі та майбутні проекти спрямовані на покращення управління водними ресурсами для забезпечення оптимального водоспоживання на постійній основі.
7 ВІДНОВЛЮВАНА ЕНЕРГІЯ 	Забезпечення доступу до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії для всіх. 7.1. Розширити інфраструктуру та модернізувати мережі для забезпечення надійного та сталого енергопостачання завдяки впровадженню інноваційних технологій. 7.2. Забезпечити диверсифікацію джерел постачання первинних енергоресурсів. 7.3. Збільшити частку енергії з відновлюваних джерел у національному енергобалансі через введення додаткових потужностей на об'єктах, що виробляють енергію з відновлюваних джерел.	Задля підтримки екологічного балансу Група ДТЕК системно модернізує свої підприємства з метою забезпечити надійність виробництва та відповідність європейським екологічним стандартам. Група ДТЕК також розвиває нові напрями бізнесу, щоб знизити вплив на навколишнє природне середовище та зробити внесок у боротьбу зі зміною клімату. ДТЕК збільшує виробництво енергії з відновлюваних джерел, а також впроваджує програми та заходи з підвищення енергоефективності.
12 ВІДПОВІДАЛЬНЕ СПОЖИВАННЯ ТА ВИРОБНИЦТВО 	Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання та виробництва. 12.4. Скоротити обсяги утворення відходів, збільшити їх переробку й повторне використання на основі інноваційних технологій та виробництва.	Група ДТЕК працює над впровадженням підходів циркулярної економіки для утилізації значної частини виробничих відходів.
13 БОРОТЬБА ЗІ ЗМІНОЮ КЛІМАТУ 	Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками. 13.1. Обмежити викиди парникових газів в економіці.	Група ДТЕК докладає значних зусиль для мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище на всіх етапах виробничого процесу. Системно модернізуються виробничі потужності для збереження екологічного балансу, забезпечення надійності виробництва та дотримання європейських екологічних стандартів.
15 ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕКОСИСТЕМ СУШІ 	Захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення та повернення назад процесу деградації земель і зупинка процесу втрати біорізноманіття. 15.3. Відновити деградовані землі та ґрунти з використанням інноваційних технологій.	Діяльність Групи ДТЕК у сфері охорони навколишнього природного середовища зосереджена на запобіганні та мінімізації негативного впливу на біорізноманіття та природне середовище. Підприємства ДТЕК висаджують дерева та рекультивують території з акцентом на захист біорізноманіття та екосистем.

Завдання цілей ООН визначено за доповіддю Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Цілі сталого розвитку: Україна. Національна доповідь 2017».

Екологічні витрати Групи ДТЕК, млн грн

	Капітальні інвестиції			Поточні витрати			Додаткові витрати			Всього		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
ДТЕК Енерго*	319	244,5	371,8	730,9	1 009,7	930,6	44,8	60,2	48,8	1 094,7	1 314,4	1 350,1
ДТЕК ВДЕ	—	—	—	0,2	0,7	0,8	—	—	—	0,2	0,7	0,8
ДТЕК Нафтогаз	29,3	55,2	—	0,8	2,2	2,9	0,5	0,03	0,03	30,6	57,4	2,9
ДТЕК Мережі	0,05	0,3	—	0,5	2,1	3,8	0,8	2,4	3,5	1,3	4,8	7,3

* З 2019 року консолідується дані підприємств з машинобудування, зокрема АТ «Світло Шахтаря» та ТОВ «КОРУМ Дружківський машинобудівний завод».

Впровадження стандартів із охорони довкілля

Усі виробничі підприємства Групи ДТЕК зобов'язані керуватися й дотримуватися в природоохоронній діяльності вимог та положень Екологічної політики ДТЕК. У документі визначені такі довгострокові цілі:

- захищати навколишнє природне середовище, включно із запобіганням забруднення, раціональним використанням ресурсів, зниженням впливу на зміну клімату, захистом біологічного різноманіття та екосистем;
- розвивати відновлювану енергетику і модернізувати теплову генерацію;
- виконувати обов'язкові законодавчі та інші вимоги, прийняті ДТЕК;
- забезпечувати екологічну безпеку підприємств;
- постійно вдосконалювати систему екологічного менеджменту для покращення показників екологічної діяльності.

Підхід Групи ДТЕК до управління в сфері охорони довкілля. Запобігання та мінімізація негативного впливу на довкілля — один із пріоритетних напрямів в організації природоохоронної діяльності підприємств Групи ДТЕК. Визначено структуру відповідальності в усіх процесах системи екологічного менеджменту, основними елементами якої є:

- впровадження, функціонування та вдосконалення системи екологічного менеджменту відповідно до міжнародного стандарту ISO 14001:2015;

- проведення сертифікаційних аудитів системи екологічного менеджменту;
- ідентифікація та оцінка екологічних ризиків і можливостей, розробка заходів управління ними;
- розробка та реалізація екологічних програм (річних, перспективних) у галузі охорони атмосферного повітря, раціонального використання водних ресурсів, регулювання якості стічних і ґрунтових вод у районі розміщення виробничих об'єктів, управління відходами та рекультивациі земель;
- проведення щорічного екологічного навчання всіх працівників підприємств;
- робота з підрядниками та постачальниками, зокрема договори з підрядниками обов'язково мають пункт про виконання ними вимог природоохоронного законодавства.

Промисловими підприємствами Групи ДТЕК у 2019 році продовжено впровадження внутрішніх нормативних документів на виконання вимог стандарту ISO 14001:2015, а також проведено серію аудиторських перевірок на відповідність стандарту. Так, у 2019 році успішно пройдені наглядні аудити систем екологічного менеджменту на підприємствах ДТЕК Східенерго, ДТЕК Дніпроенерго та ДТЕК Західенерго. Вперше пройдено сертифікаційний аудит ДТЕК Миронівська ТЕЦ та отримано сертифікат TÜV SÜD Management Service GmbH терміном дії на 3 роки. Крім того, аудиторські компанії підтвердили, що вимогам міжнародних стандартів відповідають системи екологічного менеджменту на підприємствах Вінд Пауер, Приморська вітроелектростанція, Приморська вітроелектростанція-2, Вінд Тех, Нафтогазвидобування, ДТЕК Дніпровські електромережі, ДТЕК Донецькі електромережі, ДТЕК Високовольтні мережі та ДТЕК Київські електромережі. Усі працівники цих підприємств увійшли до сертифікації. Впродовж 2020 року заплановано провести сертифікацій-

ний аудит на відповідність ISO 14001:2015 Київобленерго, Одесаобленерго, а також трьох підприємств ДТЕК ВДЕ: Орлівська ВЕС, Солар Фарм-1 та Солар Фарм-3.

Відповідно до вимог природоохоронного законодавства, підприємства Групи ДТЕК здійснюють моніторинг впливу на довкілля.

Створено систему контролю, яка охоплює весь виробничий цикл: викиди та скиди підприємств проходять лабораторні дослідження; місця видалення відходів оцінюють у частині впливу на ґрунт, ґрунтові води і повітря; атмосферне повітря та підземні води на межі санітарно-захисної зони підприємств відбирають для контролю якості; природоохоронні об'єкти та очисне обладнання перевіряють на технічний стан. Дані моніторингу дають змогу визначити ступінь впливу виробництва на стан довкілля та своєчасно приймати управлінські рішення, спрямовані на запобігання та зменшення впливу на навколишнє природне середовище.

Підприємства теплової генерації ДТЕК Енерго забезпечують функціонування проекту «Автоматизована система екологіч-

них показників». Проект складається з п'яти функціональних блоків: контроль стану систем моніторингу відхідних газів, контроль стану золошлакопроводів і золовідвалів, інформування про аварійні ситуації екологічного характеру, управління перевірками виконання вимог природоохоронного законодавства та розрахунок обсягу екологічного податку.

ДТЕК Нафтогаз з метою проведення моніторингу якості ґрунтів, підземних вод та приґрунтових газів на Семиренківському й Мачухському родовищах створив локальну режимну спостережну мережу. Здійснюються постійний збір та аналіз необхідної інформації, що дає змогу виявляти та запобігати негативному впливу виробничої діяльності на довкілля. Щокварталу на пунктах постійного контролю спостережної мережі компанія забезпечує відбір проб води та ґрунту, вимірювання статичного рівня води в спостережних свердловинах та відбирає проби приґрунтового газу. Крім того, ДТЕК Нафтогаз досліджує води та ґрунти у точках, визначених спільно з громадами населених пунктів, де компанія веде свою виробничу діяльність.

Також у рамках екологічного моніторингу ДТЕК Нафтогаз здійснює відбори проб атмосферного повітря на межі санітарно-захисних зон своїх промислових об'єктів. За результатами багаторічних досліджень встановлена відсутність негативного впливу підприємств на навколишнє природне середовище.

Водні ресурси

Водоспоживання

Принцип управління водними ресурсами на виробничих підприємствах Групи ДТЕК — економне та раціональне викори-

стання. Для забезпечення оптимального водоспоживання підприємства використовують як оборотні системи водопостачання, так і повторне використання вод.

Найбільші обсяги водних ресурсів у своїй діяльності використовують підприємства теплової генерації ДТЕК Енерго. Електростанції компанії здебільшого багаторазово використовують

Забір води підприємствами Групи ДТЕК, млн кубометрів

	Поверхневі води	Інші джерела	Вода, яку постачають комунальні господарства	Підземні води	Всього
2017	1 581,7	69,0	51,3	1,6	1 703,6
2018	1 298,5	69,0	6,5	1,1	1 375,2
2019	1 238,2	68,4	7,3	0,7	1 314,6

технічну воду у виробничому циклі, працюючи з оборотною системою охолодження основного та допоміжного обладнання. Винятком є ДТЕК Запорізька ТЕС та ДТЕК Придніпровська ТЕС, які працюють на прямоточній системі водопостачання. Практично весь обсяг виробничих стічних вод ТЕС — це теплообмінні води, які належать до нормативно-чистих.

У 2019 році ТЕС компанії реалізували низку заходів у галузі раціонального використання водних ресурсів та водопідготовки:

- на ДТЕК Бурштинська ТЕС проведена реконструкція питного водопостачання головного корпусу котлотурбінного цеху. В результаті зменшено втрати питної води в головному корпусі на 10 тис. кубометрів на рік;
- на ДТЕК Добротвірська ТЕС розпочато другий етап з реконструкції станції знезалізнення води, під час якого здійснено закупку та монтаж нових фільтрів для очищення води. Проектний результат етапу — зменшення скиду промивочних вод на 95% та збільшення продуктивності станції. Закінчення другого етапу заплановано на 2020 рік.

Раціональне використання води видобувними та збагачувальними підприємствами ДТЕК Енерго забезпечується повторним використанням шахтних вод на виробничі потреби та функціонуванням систем оборотного водопостачання.

Наприклад, у 2019 році ДТЕК Павлоградська ЦЗФ продовжила удосконалювати замкнуту водно-шламову схему підприємства, впровадження якої виключило використання мулонакопичувача. Фабрика завершила реконструкцію вузла гідрокласифікації вугільного шламу та відходів гвинтової сепарації, що дає змогу знизити обсяг їх утворення та покращити стан навколишнього природного середовища в регіоні. Повний замкнутий цикл водно-шламової схеми впроваджено

також на ДТЕК Добропільська ЦЗФ – вода повертається в процес збагачення, а відходи вивозять на породний відвал. Реалізація таких проектів дозволила знизити використання води на ДТЕК Павлоградська ЦЗФ та ДТЕК Добропільська ЦЗФ на 37,5% (із 1 452 тис. кубометрів у 2017 році до 907 тис. кубометрів у 2019 році).

Скиди стічних вод

На підприємствах ДТЕК Енерго здійснюється постійний контроль якості стічних вод, реалізуються проекти з модернізації очисних споруд та повторного використання стічних вод у технологічних циклах.

ТЕС ДТЕК Енерго здійснюють моніторинг якості скидних стічних вод і стану підземних вод, щоб контролювати вплив на поверхневі та підземні води. Також усі електростанції здійснюють моніторинг якості стічних і ґрунтових вод у районі розміщення золовідвалів та ведуть роботи з очищення водойм-охолоджувачів від донних відкладень.

Основні заходи, спрямовані на запобігання та мінімізацію обсягів скидів стічних вод, впроваджені ТЕС ДТЕК Енерго у 2019 році:

- на ДТЕК Придніпровська ТЕС продовжено реконструкцію промзливої каналізації (закінчення робіт планується у 2021 році). Реалізація проекту забезпечить збір та подачу промзливих вод на очисні споруди з подальшим їх використанням у замкненій системі гідрозоловидалення.

Задля підтримання у водосховищах необхідного рівня води, підвищення надійності та безпеки їх експлуатації ДТЕК Курахівська ТЕС побудувала додатковий шлюз-регулятор відкритого скидного каналу.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря

Усі підприємства Групи ДТЕК отримали документи дозвільного характеру на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря та працюють відповідно до їх умов.

Починаючи з 2012 року ДТЕК Енерго одночасно з модернізацією та реконструкцією енергоблоків проводить реконструкцію електрофільтрів для досягнення показника із залишкової запиленості відхідних газів не більш ніж 50 мг/м³, як вимагає Директива 2001/80/ЄС Європейського Парламенту та Ради про обмеження викидів забруднюючих речовин від великих спалювальних установок.

На газоочисному обладнанні модернізованих енергоблоків встановлені системи моніторингу відхідних газів для безперервного контролю за викидами забруднюючих речовин в атмосферу. Також на всіх електростанціях встановлені системи відеоспостереження, що надають операторам котлоагрегатів додаткову оперативну інформацію про режими горіння в котлах.

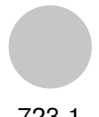
У 2019 році під час реконструкції газоочисного устаткування

енергоблоку №10 ДТЕК Придніпровська ТЕС встановлено новий сучасний електрофільтр та систему безперервного моніторингу відхідних газів. Реалізація цього проекту дозволила підвищити ступінь очищення димових газів до 99,8% та знизити викиди пилу в атмосферне повітря до 50 мг/м³, що відповідає європейським нормативам.

У 2018–2019 роках ДТЕК Придніпровська ТЕС встановила два автоматичні пости безперервного моніторингу атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони підприємства з метою відстеження концентрацій пилу, оксиду вуглецю, діоксиду сірки та азоту.

ДТЕК Нафтогаз двічі на рік забезпечує проведення контролю за дотриманням нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин на межі санітарно-захисних зон ділянок й один раз на рік — контролю викидів забруднюючих речовин на джерелах викидів відповідно до умов дозволів на викиди в атмосферне повітря. За результатами проведених вимірювань викиди забруднюючих речовин не перевищують допустимих норм.

Валові викиди в атмосферу забруднюючих речовин, тис. тонн

	Тверді речовини	Оксиди сірки (SO _x)	Оксиди азоту (NO _x)	Оксид вуглецю (CO)	Всього
2017	 118,3	 489,3	 85,2	 6,5	 863,8
2018	 112,6	 431,4	 78,2	 5,1	 771,8
2019	 99,2	 401,5	 67,2	 5,2	 723,1

Викиди парникових газів та зміна клімату

Група ДТЕК докладає значних зусиль для мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище на всіх стадіях виробничого процесу. Системна екологічна модернізація потужностей забезпечує надійність виробництва та досягнення вимог європейських екологічних нормативів.

У 2019 році підприємства Групи ДТЕК здійснили викиди парникових газів в обсязі 35 382,3 тис. тонн в еквіваленті CO₂^{*}, що на 12% менше, ніж у 2018 році — 39 610,5 тис. тонн. Однією з основних причин скорочення викидів парникових газів є збільшення генерації електроенергії відновлюваними джерелами.

Підприємства теплової генерації реалізують заходи зі скорочення викидів парникових газів. Так, шахта Степова ДТЕК Павлоградвугілля спільно з компанією REGEN впроваджують проект із утилізації шахтного метану методом високотемпературного окиснення на базі когенераційної установки Caterpillar потужністю 1,6 МВт. Реалізація даного проекту дозволить скоротити викиди парникових газів в атмосферне повітря на 57 тис. тонн в еквіваленті CO₂. Введення установки в експлуатацію заплановано у 2020 році.

ДТЕК ВДЕ — один із найбільших інвесторів у зелену енергетику України. Кожен проект компанії сприяє досягненню глобальної мети країни з декарбонізації економіки. У 2019 році компанія збільшила портфель реалізованих проєктів до 1 000 МВт встановлених потужностей вітро- та сонячних електростанцій. Це означає, що щороку близько 2 500 млн кВт-год зеленої електроенергії буде згенеровано станціями компанії — саме стільки електроенергії Україна споживає протягом семи днів. Також це означає, що викиди CO₂ знизяться на 2 650 тис. тонн на рік.

Для популяризації зеленої енергетики та екологічного виховання ДТЕК ВДЕ з 2016 року реалізує програму «Промисловий туризм». Проведено близько 50 екскурсій на вітрові та сонячні електростанції, які відвідали понад 1 000 українських та іноземних туристів впродовж 2019 року.

Валові викиди парникових газів підприємствами Групи ДТЕК, тис. тонн

	Викиди закису азоту	Викиди метану	Викиди діоксиду вуглецю	Всього
2017	 0,5	 158,4	 40 162,2	 40 321,2
2018	 0,5	 139,0	 35 586,0	 35 725,5
2019	 0,5	 145,1	 31 194,9	 31 340,5

^{*}При розрахунку обсягів викидів парникових газів використано коефіцієнти потенціалу глобального потепління (Global warming potential) відповідно до П'ятої доповіді Міжурядової групи експертів з питань змін клімату (IPCC): метан – 28, закис азоту – 265. У 2018 році для розрахунку застосовано коефіцієнти: метан – 21, закис азоту – 310.

Збереження та відновлення біорізноманіття

Орнітологічна безпека електрообладнання все ще залишається новим питанням для енергетики України. Якщо раніше енергетики опікувалися лише захистом ліній електропередачі від пошкодження й аварійних ситуацій, то зараз особлива увага — співпраці з екологами та орнітологами.

За дослідженнями, птахи для гніздування дедалі частіше використовують опори ліній електропередачі, які на відкритій місцевості замінюють їм дерева. На опорах гніздяться білий лелека, голуб-синяк, сокіл-балобан тощо. За оцінками орнітологів, більш ніж 50% популяції білих лелек гніздиться на ЛЕП — птахам зручно відпочивати та виглядати здобич.

Підприємства з розподілу електроенергії Групи ДТЕК одними з перших запровадили програми з орнітологічної безпеки ліній електропередачі. У 2013 році вперше встановлені птахозахисні пристрої. Такий захід дає змогу вирішувати питання комплексно: не лише захищати птахів, але й підвищувати надійність електропостачання споживачів. Адже птахи можуть бути причиною коротких замикань, що ведуть до знеструмлення населених пунктів та промислових об'єктів.

Крім того, на природоохоронних територіях оператори системи розподілу впроваджують низку проєктів зі збереження рідкісних видів птахів. Наприклад, починаючи з 2015 року, спільно з Дніпровсько-Орільським заповідником ДТЕК Дніпровські електромережі проводить моніторинг впливу ліній електропередачі на орнітофауну в Дніпропетровській області, що насамперед передбачає охорону білих лелек. Моніторинг дає змогу визначити ділянки ліній, де потрібно встановити птахозахисні пристрої.

Уже обстежено 205 км ліній електропередачі. А в 2019 році на території орнітологічного заказника «Булахівський лиман» 2,5 км ЛЕП обладнано маркерами зі світловідбивним елементом, які видно на відстані до 15 метрів (за два роки реалізації проєкту маркери встановлено вздовж 5,3 км ліній електропередачі). Завдяки цьому птахи можуть безпечно оминати лінії електропередачі в сутінках або за поганої погоди. Дослідження орнітологів, проведені в 2019 році, підтвердили ефективність встановлених пристроїв.

На території, зарезервованій для Національного природного парку «Орільський», та в Нікопольському районі Дніпропетров-

ської області встановлено 234 кожухи (ковпак з ізолювального матеріалу, що закриває ізолятор і ділянки дроту з боків). Крім того, в Дніпропетровській та Донецькій областях встановлено 835 захисних парасольок (ковпаків) для ізоляторів високовольтних ліній електропередачі.

Щорічно фахівці ДТЕК Мережі під час огляду ліній електропередачі відстежують появу нових гнізд лелек на опорах ЛЕП, щоб у майбутньому їх облаштувати. У 2019 році ДТЕК Дніпровські електромережі та ДТЕК Донецькі електромережі перенесли на спеціальні штучні платформи 32 гнізда білих лелек, ДТЕК Київські електромережі вперше встановили платформи у Києві, наразі три платформи встановлено. Загалом, починаючи з 2013 року, перенесено 157 гнізд. Крім того, ДТЕК Дніпровські електромережі у 2019 році обстежили п'ять штучних гнізд, раніше встановлених на опорах ЛЕП для голуба-синяка (*Columba oenas*) — виду, занесеного до Червоної книги України. Два гнізда вже заселено.

ДТЕК Дніпровські електромережі залучає дітей і молодь до охорони білих лелек, проводячи з 2015 року щорічний обласний конкурс «Лелека». У 2019 році переможцями конкурсу стали 13 дітей. Підприємство також спрямовує зусилля на мотивацію працівників до природоохоронної діяльності. Працівники трьох структурних підрозділів нагороджені перехідним кубком «Найкращий у турботі про природу» і грошовими преміями.

ДТЕК ВДЕ веде безперервний моніторинг популяцій птахів, кажанів і рослинності, щорічно досліджуючи вплив вітрових турбін на довкілля. Моніторинг охоплює майданчики всіх вітроелектростанцій компанії: Ботієвської, Орлівської, Приморської та Приморської-2. З 2018 року орнітологічний моніторинг проводиться відповідно до рекомендацій Шотландського фонду природної спадщини, принципів екватора та стандартів міжнародних фінансових компаній.

Також підприємства Групи ДТЕК піклуються про захист фауни водойм: на підприємствах теплової генерації електроенергії з метою захисту риби та малька та задля забезпечення чисельності популяції риб встановлені спеціальні споруди. У 2019 році на ДТЕК Луганська ТЕС та ДТЕК Криворізька ТЕС проведено модернізацію та капітальний ремонт рибозахисних пристроїв на водозабірних спорудах.

Управління відходами та рекультивация земель

Більше 99% відходів, що утворюються в процесі виробничої діяльності підприємств ДТЕК Енерго, є безпечними, але потребують вільних земель для розміщення. Тому одне з ключових завдань компанії у сфері охорони довкілля є збільшення використання великотоннажних відходів — гірської породи та золошлакових матеріалів (ЗШМ), що підприємства отримують у процесі видобутку вугілля та під час його спалювання для виробництва електроенергії.

ЗШМ можна застосовувати в будівельній промисловості для виробництва цементу та бетону, що сприятиме зменшенню обсягів використання природної сировини та зниженню викидів парникових газів. В Україні на разі на вторинні матеріали попит незначний і будівельні організації використовують у середньому лише 5–10% від обсягів відходів, що утворюються на ТЕС. У європейських країнах цей показник може сягати 95%.

Для збільшення обсягів використання золошлакових матеріалів на всіх ТЕС ДТЕК Енерго реалізуються програми зі збільшення використання золи-винесення та шлаку.

Впродовж 2017–2019 років завершено два етапи проекту «Технічне переоснащення електрофільтра енергоблоку №1 ДТЕК Ладжинська ТЕС», спрямованого на збільшення відбору сухої золи в обсягах до 50 тис. тонн на рік. Також проект з організації відбору сухої золи розпочато на енергоблоці №10 ДТЕК Придніпровська ТЕС: у 2019 році розроблено технічну документацію на будівництво системи пневмозоловідлення, у 2020 році розпочнеться реалізація проекту. Задля накопичення сухої золи, покращення її технічних характеристик та подальшого застосування матеріалу в низці інфраструктурних та будівельних проектів на ДТЕК Бурштинська ТЕС проводиться реконструкція силосів. Завершення проекту заплановано на 2020 рік.

З метою запобігання відведенню нових земель під розміщення золошлакових відходів підприємства теплової генерації нарощують дамби золовідвалів із використанням цього матеріалу. Зокрема:

- ДТЕК Запорізька ТЕС: пройдено процедуру оцінки впливу на довкілля (ОВД) та отримано позитивний висновок про можливість подальшого нарощування золовідвалу. На разі проведено вишуквальні роботи, розроблено проектно-кошторисну документацію щодо нарощування дамби 3-го і 4-го ярусу золовідвалу та розпочато роботи з нарощування 3-го ярусу золовідвалу з використанням 761,5 тис. тонн золошлаків;
- ДТЕК Бурштинська ТЕС: виконано роботи з нарощування секції №1 ярусу 10-го золовідвалу №3, використано 348,5 тис. тонн золошлаків. Пройдено процедуру ОВД, отримано позитивний висновок про можливість нарощування золовідвалів №1 та №2;
- ДТЕК Ладжинська ТЕС: завершено процедуру ОВД та отримано позитивний висновок про можливість подальшого нарощування 3-го ярусу золовідвалу.

Щоб запобігти потраплянню золошлакових відходів у довкілля, на електростанціях замінюють ділянки золошлакопроводів. У 2019 році загалом проведено заміну 3,6 км золошлакопроводів, зокрема на ДТЕК Добротвірська ТЕС — 600 метрів, ДТЕК Придніпровська ТЕС — 950 метрів, ДТЕК Запорізька ТЕС — 270 метрів, ДТЕК Ладжинська ТЕС — 516 метрів, ДТЕК Курахівська ТЕС — 741 метр; ДТЕК Криворізька ТЕС — 145 метрів, ДТЕК Миронівська ТЕЦ — 350 метрів.

У 2019 році обсяг утилізації золошлакових матеріалів сягнув 1 532,5 тис. тонн. Такий значний обсяг утилізації обумовлений інтенсивним використанням ЗШМ на власні потреби підприємств (нарощування золовідвалів та інше), на які ТЕС ДТЕК Енерго використали 1 169,3 тис. тонн. Окрім цього, 363,2 тис. тонн передали зовнішнім споживачам для подальшого використання ЗШМ у якості вторсировини. Завдяки цим заходам загальний обсяг утилізації золошлакових матеріалів у 2019 році склав 39% від обсягу їхнього утворення в цьому році.

Ще один перспективний напрям використання золошлакових матеріалів — дорожнє будівництво. Розроблено експертні висновки щодо можливості застосування золошлаків ТЕС ДТЕК Енерго (ДТЕК Ладжинська ТЕС, ДТЕК Бурштинська ТЕС, ДТЕК Добротвірська ТЕС, ДТЕК Курахівська ТЕС, ДТЕК Криворізька ТЕС і ДТЕК Придніпровська ТЕС) в дорожньому будівництві. Висновки затверджено профільним державним науково-дослідним інститутом ім. Шульгіна.

У 2019 році роботу в цьому напрямі продовжено: з НДІ ім. Шульгіна укладено меморандум про співпрацю щодо супроводу робіт з будівництва в Івано-Франківській області пілотної ділянки дороги із застосуванням золошлакових матеріалів. Проект запланований для впровадження впродовж 2020 року. Реалізація проекту дасть змогу тиражувати використання ЗШМ під час будівництва, реконструкції та капітальних ремонтів доріг державного й місцевого значення.

ДТЕК Павлоградвугілля щорічно рекультивує землі, порушені унаслідок ведення гірничих робіт. Рекультивация проводиться у спосіб відсіпання гірською породою ділянок із просілою поверхнею. Потім на ділянку наносять родючий шар і проводять біологічну рекультивацию: вносять органічні та мінеральні добрива, проводять меліорацію і висівають сільськогосподарські культури, щоб відновити родючість земель. У 2019 році завершено технічний етап рекультивации з нанесенням умовно-родючого шару на території площею 14,3 га, а на площі 10,7 га виконано біологічний етап рекультивации. Крім того, підприємство щороку проводить компенсаційне висаджування лісу, заміщуючи насадження, пошкоджені в процесі ведення гірничих робіт. У 2019 році шахти Павлоградська, Тернівська, Благодатна та Самарська висадили ліс на площі 13 га.

Підприємства зі збагачення вугілля під час будівництва пород-

них відвалів перейшли на інноваційну технологію «зеленого відвалу». Обволочується глиною кожен ярус відвалу з прокладанням внутрішньої дренажної системи й улаштуванням протипожежного захисного шару. Такий підхід виключає горіння та контакт відходів вуглезабагачення з довкіллям, тоді як вода буде відводитися в ставок і повторно використовуватися у виробництві. У 2019 році ДТЕК Добропільська ЦЗФ виконала будівельно-монтажні роботи на другій черзі будівництва «зеленого відвалу». Реалізація проекту забезпечує санкціоноване й екологічно безпечне розміщення відходів збагачення вугілля.

Також підприємства ДТЕК Енерго продовжують облаштовувати території золовідвалів: у 2019 році на ДТЕК Придніпровська ТЕС у районі золовідвалу і шламонакопичувача в протоці річки Шиянка висаджено 300 дерев, а на ДТЕК Ладжинська ТЕС у районі золошлаковідвалу — 1 000.

Операторами системи розподілу ДТЕК Мережі в 2019 році також висаджено 245 дерев та 835 кущів. У сфері видобутку природного газу ДТЕК Нафтогаз застосовує сучасні технології утилізації відходів буріння свердловин, що дає змогу мінімізувати вплив на навколишнє природне середовище. Раніше відходи буріння — буровий шлам і бурові стічні води — збиралися в спеціальні гідроізолювані шламові амбари, а після закінчення робіт зі спорудження свердловин відходи підлягали нейтралізації та захороненню на майданчиках спорудження свердловин.

З 2017 року ДТЕК Нафтогаз під час розробки родовищ застосовує високі екологічні стандарти та використовує безамбарний метод буріння свердловин, що суттєво зменшує вплив на довкілля. Безамбарний метод буріння передбачає очищення шламу за допомогою спеціального обладнання. Компанія забезпечує оброблення всього обсягу бурового шламу, після чого відходи передаються ліцензованим організаціям для подальшого поводження з ними за межами родовищ, а очищений буровий розчин повторно використовується при бурінні.

У 2019 році ДТЕК Нафтогаз вперше застосував систему недиспергуючого бурового розчину NDDM, що дозволило зменшити загальний обсяг утворюваних відходів буріння майже на 30% та дало змогу повністю уникнути скидів надлишкового бурового розчину і відмовитися від його розведення водою.

Після проведення робіт зі спорудження свердловин земельна ділянка підлягає рекультивациі та повертається власнику у стані, придатному для використання за цільовим призначенням. У 2019 році компанія здійснила рекультивацию 5,8 га земель.

Поводження й оптимізація використання небезпечних речовин і матеріалів

Одна з ключових ініціатив промислових підприємств Групи ДТЕК — оптимізація використання небезпечних речовин і матеріалів. У 2019 році продовжено роботи зі зменшення використання азбестовмісних матеріалів. Так, на підприємствах із генерації електроенергії виконано часткову заміну азбестовмісних матеріалів на альтернативні речовини та матеріали під час проведення ремонтів, обмурування та теплоізоляції обладнання. Крім того, на підприємствах із розподілу електроенергії проведено заміну 347 одиниць оливонаповненого обладнання на герметичні оливні трансформатори, що не потребують обслуговування,

або на вакуумне, елегазове обладнання, із сухим діелектриком. Ці заходи дають змогу підвищити екологічну безпеку обладнання та виключити можливі розливи нафтопродуктів.

У 2019 році ДТЕК Донецькі електромережі, ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля, Одесаобленерго та Київобленерго долучилися до проекту Глобального екологічного фонду та ЮНІДО «Екологічно безпечне поводження та остаточне знешкодження поліхлорованих дифенілів (ПХД)». Загалом шість операторів системи розподілу стали партнерами проекту, метою якого є дослідження можливого вмісту ПХД у оливонаповненому обладнанні для його очищення у випадку виявлення. В рамках проекту в 2019 році відібрано 286 проб трансформаторної оливи, а в 2020 році заплановано відібрати більше 3 тис. проб. Також підприємства проводять заміну ртутьвмісних енергоощадних ламп на світлодіодні. Після виходу з експлуатації ртутних ламп на заміну встановлюються безпечні світлодіодні лампи. Зокрема, на об'єктах відновлювальної енергетики замінили на світлодіодні 25 ламп, підприємства теплової генерації в 2019 році замінили 12 552 лампи, а оператори системи розподілу — 14 833 лампи.

Поводження з відходами, тис. тонн

	Обсяг утворення відходів	Обсяг розміщення відходів	Обсяг утилізації та переробка відходів
2017	13 831,3	10 214,8	3 107,2
2018	13 811,3	9 938,1	3 363,2
2019	13 685,4	7 563,4	5 915,3

Небезпечні відходи, що утворюються в результаті господарської діяльності підприємств, складають не більше 1 відсотка від загального об'єму утворених відходів та передаються спеціалізованим підприємствам, що мають ліцензію на поводження з небезпечними відходами. Підприємства Групи ДТЕК не здійснюють імпорт, експорт (включаючи міжнародні перевезення) і переробку небезпечних відходів.

Суспільство

Соціальне партнерство з громадами — обов'язкова умова діяльності підприємств Групи ДТЕК, завдяки якій вибудовуються відносини довіри. Підприємства реалізують Програми соціального партнерства, щоб підвищити якість життя через сталий соціально-економічний і культурний розвиток громад.

Цілі сталого розвитку ООН у сфері соціального партнерства, які Група ДТЕК імплементувала у ESG-стратегію та взяла на себе зобов'язання щодо досягнення прогресу.

Цілі ООН та загальна мета	Завдання цілей ООН, релевантні до діяльності Групи ДТЕК	Зобов'язання Групи ДТЕК, прийняті на рівні ESG-стратегії
 <p>3 МІЦНЕ ЗДОРОВ'Я</p>	<p>Забезпечення здорового способу життя та сприяння добробуту для всіх у будь-якому віці.</p>	<p>3.4. Знизити завчасну смертність від неінфекційних захворювань.</p> <p>Група ДТЕК приділяє значну увагу питанням охорони здоров'я, забезпечуючи всім співробітникам доступ до своєчасної та якісної медичної допомоги.</p>
 <p>4 ЯКІСНА ОСВІТА</p>	<p>Забезпечення всеохоплюючої та справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання упродовж усього життя для всіх.</p>	<p>4.5. Збільшити поширеність серед населення знань та навичок, необхідних для отримання гідної роботи та підприємницької діяльності.</p> <p>Група ДТЕК підтримує низку проєктів, спрямованих на підвищення доступу до освіти. Реалізуються освітні програми для зовнішніх та внутрішніх заінтересованих сторін, зокрема Academy DTEK.</p>
 <p>8 ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ</p>	<p>Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній та продуктивній зайнятості й гідній праці для всіх.</p>	<p>8.3. Підвищити рівень зайнятості населення.</p> <p>8.5. Сприяти забезпеченню надійних та безпечних умов праці для всіх працюючих, зокрема завдяки застосуванню інноваційних технологій у галузі охорони праці та промислової безпеки.</p> <p>Група ДТЕК сприяє повній зайнятості та гідній праці для всіх співробітників, а також забезпеченню надійних та безпечних умов праці.</p>
 <p>9 ІННОВАЦІЇ ТА ІНФРАСТРУКТУРА</p>	<p>Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям.</p>	<p>9.1. Розвивати якісну, надійну, сталу та доступну інфраструктуру через застосування інноваційних технологій, включно з екологічно чистими видами транспорту.</p> <p>Група ДТЕК реалізує програми соціального партнерства з метою забезпечення сталого розвитку. Програми мають п'ять основних напрямів: енергоефективність у комунальному секторі, охорона здоров'я, розвиток соціально значущої інфраструктури, підтримка бізнес-середовища та підвищення активності громад.</p>
 <p>11 СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТ ТА СПІЛЬНОТ</p>	<p>Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів.</p>	<p>11.2. Забезпечити розвиток населених пунктів та територій виключно на принципах комплексного планування та управління за участі громад.</p> <p>11.5. Скоротити негативний вплив забруднюючих речовин, у тому числі на оточуюче середовище в містах, із використанням інноваційних технологій.</p> <p>Група ДТЕК створює стабільні соціальні партнерства з громадами та місцевою владою у регіонах діяльності з метою підвищення рівня життя в цих містах. Стратегії соціального та економічного розвитку є інструментом досягнення цілей у сталому розвитку. Група ДТЕК підвищує рівень освіченості у питаннях енергоефективності та просуває відповідальне ставлення до споживання.</p>
 <p>17 ПАРТНЕРСТВО ЗАРАДИ СТАЛИГО РОЗВИТКУ</p>	<p>Зміцнення засобів здійснення та активізації роботи в межах Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку.</p>	<p>17.3. Розвивати партнерські відносини між урядом та бізнесом для досягнення цілей у сталому розвитку.</p> <p>Група ДТЕК розвиває партнерські відносини з міжнародними організаціями-донорами, державними фондами для реалізації спільних проєктів сталого розвитку на територіях діяльності. ДТЕК також є членом Глобального договору ООН та надає щорічний звіт.</p>

Завдання цілей ООН визначено за доповіддю Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Цілі сталого розвитку: Україна. Національна доповідь 2017».

Програми соціального партнерства

Інструментом для досягнення цілей у сталому розвитку є співпраця з територіями, де працюють виробничі підприємства Групи ДТЕК, через реалізацію проектів Програми соціального партнерства. Проекти розробляються спільно з органами місцевої влади, експертами, громадськістю. З одного боку, це дає змогу залучати й об'єднувати населення у вирішенні гострих й актуальних питань сталого розвитку. З іншого — такий підхід дозволяє громадам залучати кошти на реалізацію

проектів як від бізнесу та державних фондів, так і від міжнародних донорських організацій.

Програми соціального партнерства складаються з міжрегіональних та локальних проектів. Міжрегіональні проекти — великі інвестиційні проекти, що реалізуються на рівні території, яка об'єднує кілька міст діяльності підприємств Групи ДТЕК. Такі проекти розв'язують загальні для всієї території завдання. Завдання локальних проектів — співвідносити діяльність підприємств й потреби місцевих громад. Такий підхід дає змогу якнайточніше враховувати потреби кожної громади та у такий спосіб знижувати соціальні ризики.

Інвестиції за напрямками Програм соціального партнерства, млн грн

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Соціально значуща інфраструктура	34,2	34,4	13,9	10,9	40,9	63,6	38,1
Підвищення активності громад	5,5	3,8	3,3	9,2	39,8	58,8	40,8
Енергоефективність у комунальному секторі	45,9	25,7	12,7	23,1	86,6	38,5	11,4
Охорона здоров'я	32,2	11,1	10,1	1,5	3,3	6,4	4,2
Розвиток бізнес-середовища	12,8	2,6	0,9	0,8	2,0	2,1	0
Всього	130,8	77,6	40,9	45,5	172,6	169,3	94,4

2019 року було створено, відремонтовано, упорядковано й обладнано

Установи у сфері освіти		70
Дитячі та спортивні майданчики		56
Інженерні мережі (тепло-, водо-, газопроводи, освітлення)		55
Парки і рекреаційні зони		22
Медзаклади та реабілітаційні центри		18
Спортивні об'єкти і установи		9

З 2013 року реалізуються стратегії соціального партнерства. Це зробило соціальні інвестиції ефективними.

Кількість проектів за Програмами соціального партнерства у 2019 році

Соціально значуща інфраструктура		42
Енергоефективність у комунальному секторі		14
Підвищення активності громад		36
Охорона здоров'я		10
Всього		102

За Програмами соціального партнерства у 2007–2019 роках було реалізовано 2 310 проектів, у які Група ДТЕК інвестувала 1 302,6 млн грн.

Міжрегіональний проєкт «Громада своїми руками»

Головна мета проєкту — розвиток громадської активності та ініціативності серед жителів, залучення їх до розв’язання проблем територій. Кожен мешканець завдяки проєкту отримує можливість зробити внесок у покращення якості життя своїх районів, міст та сіл. Підтримуючи ініціативи, Група ДТЕК допомагає кожному усвідомити свою значущість у забезпеченні сталого розвитку.

«Громада своїми руками» — конкурс мінігрантів, на який жителі можуть подати свій проєкт із благоустрою локальних об’єктів. До вибору найкращих проєктів залучаються місцеві громади: на сайті програми соціального партнерства spp-dtek.com.ua відкривається онлайн-голосування по кожному проєкту. Щорічно все більше мешканців долучаються до вибору проєктів, наприклад, у 2019 році в голосуванні взяли участь майже 104 тис. жителів, що на 70% перевищує показник 2018 року. Компанія у 2019 році запровадила два нові критерії відбору проєктів-переможців. Перший — Smart City, спрямований на заохочення використання сучасних технологій для покращення якості життя. Другий — розвиток співробітництва між містами та сільськими територіями. Також з метою розширення цільової аудиторії були передбачені додаткові переваги для

ініціативних груп, які подавали заявки на мінігранти у напрямках «Енергоефективність» та «Екологія».

Цей конкурс досяг важливих змін: відносини між учасниками проєктів стали по-справжньому партнерськими, вибудовується системний підхід до планування й організації спільної роботи для реалізації поданого проєкту.

Якщо на перших етапах конкурсу жителі подавали пропозиції з благоустрою прибудинкових територій, то останнім часом пропонують більше проєктів з облаштування міського простору. Тому окремо проводиться конкурс великих грантів. У 2019 році конкурс охопив 15 територій, громади яких подали 45 ідей щодо зміни громадського міського простору. За результатами онлайн-голосування було відібрано 15 найкращих проєктів, так щоб кожен представляв свою територію.

«Громада своїми руками» став системним проєктом, який навчає мешканців спільним діям задля покращення якості життя

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Кількість населених пунктів, які взяли участь у проєкті	18	19	15	38	42	55	62
Кількість жителів, які взяли участь у проєкті	5 600	6 535	5 918	7 222	16 000	16 400	20 050
Кількість заявок на мінігранти, поданих на розгляд комісії	262	401	396	500	539	647	809
Кількість проєктів-переможців за мінігрантами	105	167	140	210	268	305	263
Максимальний розмір мінігранту від компанії, грн	20 000	20 000	30 000	30 000	50 000	55 000	80 000
Кількість заявок на максігранти, поданих на розгляд комісії	—	—	—	—	154	45	45
Кількість проєктів-переможців за максігрантами	—	—	—	—	15	15	15
Максимальний розмір максігранту від компанії, грн	—	—	—	—	200 000 — 500 000	200 000 — 700 000	200 000 — 700 000
Залучення співфінансування громадами, млн грн	1,4	1,2	2,0	2,3	6,0	7,3	5,9

Міжрегіональний проєкт «Енергоефективні школи: нова генерація»

«Енергоефективні школи: нова генерація» — це інноваційна освітня програма з енергоефективності для школярів 4–11 класів, спрямована на виховання екологічних цінностей, відповідально-го ставлення до споживання енергоресурсів і формування навичок раціонального використання енергії. Програма реалізована на відкритій онлайн-платформі energyschool.org.ua, що забезпечило рівний доступ до сучасних методів навчання як міським, так і сільським школам. Якщо у 2015 році тільки шість сільських шкіл взяли участь у проєкті, то у 2019 році їх кількість зросла до 195.

За цим проєктом школярі вивчають вже три курси — «Основи енергопостачання та енергозбереження», «Азбука житлово-комунального управління» та «Мій енергоефективний будинок». Міністерство освіти та науки України ратифікувало всі курси, що дозволило освітянам у 2018 році розпочати відбір шкіл для участі в національному експерименті з впровадження цих курсів до обов'язкової шкільної програми. Такий трирічний експеримент стартував у 2019–2020 навчальному році, у ньому взяли участь 24 школи Дніпропетровської області.

Крім того, у 2019 році для розвитку проєкту було впроваджено декілька новацій. Вперше проходив апробацію пілотний курс з енергоефективності для початкової школи, до якої долучилися 20 шкіл. Також було впроваджено самостійний формат навчання, який дозволяє учням вивчати онлайн-курси без участі керівництва шкіл. Новий формат навчання охопив понад 1 500 школярів.

У 2019 році проєкт став міжнародним завдяки Меморандуму про співпрацю, укладеному між Центром енергоефективності (Болгарія) та Інститутом місцевого розвитку (Україна). Тепер болгарські школярі разом з українськими однолітками будуть

навчатися заощаджувати енергію заради майбутнього. ДТЕК узяв на себе зобов'язання ділитися експертизою та надавати підтримку Центру енергоефективності у впровадженні проєкту в Болгарії.

Реалізація проєкту на відкритій онлайн-платформі дає змогу створювати віртуальні класи, у яких навчаються школярі з різних міст і регіонів. У 2019–2020 навчальному році було створено 30 міжрегіональних класів, учні яких не лише успішно проходять навчання, а й долучаються до онлайн-гри «Розумний будинок». Також учасники міжрегіональних класів на початку навчального року подорожували до міст-партнерів, де разом змагалися в брейн-рингу з енергоефективності та влаштували екоакції, присвячені Міжнародному дню Землі.

Міжрегіональний формат навчання за проєктом «Енергоефективні школи: нова генерація» отримав підтримку подальшого розвитку завдяки Меморандуму про співпрацю задля реалізації програми «Змінимо країну разом». Компанія уклала цей Меморандум з губернаторами Івано-Франківської, Львівської, Донецької, Луганської областей, й всі сторони підтвердили намір спільно розвивати проєкт у його міжрегіональному форматі.

«Енергоефективні школи: нова генерація»: до навчання долучилися школярі з 500 населених пунктів

	1 хвиля	2 хвиля	3 хвиля	4 хвиля	5 хвиля	6 хвиля	7 хвиля
Кількість шкіл	11	55	150	79	858	1 257	1 602
Кількість територій	1	20	11	32	475	476	500

Завдяки реалізації проєкту на відкритій онлайн-платформі з кожним роком збільшується кількість сіль-

ських шкіл, що долучилися до нього. У 2019 році вони становили вже 36% від загальної кількості шкіл.

Методичну та організаційну підтримку проєкту здійснює Всеукраїнська благодійна організація «Інститут місцевого розвитку». За розрахунками Інституту, кожна тисяча шкіл, яка бере участь у проєкті, може зекономити до 5 200 МВт·год, що знижує викиди CO₂ на 4 742 тонни.

3 МІЦНЕ
ЗДОРОВ'Я

4 ЯКІСНА
ОСВІТА

Міжрегіональний проєкт «Давай, грай!»

«Давай, грай!» — спільний проєкт із футбольним клубом «Шахтар», який має на меті розвиток масового дитячого футболу та популяризацію здорового способу життя. Це проєкт, у якому є місце хлопчикам, дівчаткам, діткам з особливими потребами.

Такі унікальні ініціативи сьогодні можливі для України лише за підтримки великого бізнесу, бо вимагають розвитку спортивної інфраструктури. У подібних проєктах бізнес стає партнером для суспільства та місцевих громад, разом створюючи нові можливості для дітей навіть із невеликих міст.

Група ДТЕК підтримала цей проєкт, тому що переконана: масовий футбол корисний не тільки для спортивного, а й для суспільного розвитку. Діти змалечку виховують у собі командні цінності, набувають звичку вести здоровий спосіб життя та надихаються на подальшу самореалізацію.

Проєкт «Давай, грай!» відкритий для всіх дітей віком від 7 до 12 років. Дітей навчають футболу безкоштовно, забезпечуючи всім необхідним інвентарем та амуніцією. Вони займаються три рази на тиждень із кваліфікованими тренерами-волонтерами. Силами ДТЕК і ФК «Шахтар» для юних футболістів організуються регулярні змагання, для їхніх тренерів — професійна підготовка, стажування та майстер-класи з європейськими фахівцями.

У 2019 році футболом займалися понад 4 500 дітей на 66 футбольних майданчиках, з яких 10 були відкриті в містах, де працюють підприємства Групи ДТЕК. За весь час реалізації проєкту за сприяння Групи ДТЕК було відкрито 18 футбольних майданчиків «Давай, грай!».

«Давай, грай!» отримав дві відзнаки у 2019 році. Він став кращим на конкурсі More than Football Award 2019, обійшовши соціальні проєкти майже 40 футбольних клубів континенту. Нагородження відбулося на стадіоні Camp Nou у рамках 13-ої конференції European Football for Development Network.

Другу нагороду отримано на конкурсі партнерських проєктів з досягнення Цілей сталого розвитку ООН Partnership for Sustainability Award 2019, який проводить Глобальний договір ООН в Україні. «Давай, грай!» став найкращим у категорії «Суспільство».

5 ключових напрямів Програм соціального партнерства

Група ДТЕК реалізує Програми соціального партнерства на 56 територіях, де працюють її підприємства. Соціальні інвестиції здійснюються за п'ятьма ключовими напрямками: енергоефективність у комунальному секторі, охорона здоров'я, розвиток соціально значущої інфраструктури, розвиток бізнес-середовища, підвищення активності громад.

1. Енергоефективність у комунальному секторі

Енергоефективність — це драйвер сталого економічного розвитку України. Група ДТЕК інвестує в проекти, спрямовані на підвищення енергоефективності комунального сектора та соціальної інфраструктури, що є важливим чинником для якості життя громад.

Найбільш значущими проектами 2019 року стали:

У Кам'янка-Бузькому районі Львівської області реконструйовано три соціальні заклади: у приміщенні Центру творчості дітей та юнацтва, в якому навчається більш ніж 600 дітей, змонтовано та підключено до тепломережі модульну котельню з пристроєм дистанційної передачі даних через GPRS; у музичній школі, де навчається 200 дітей, капітально відремонтовані окремі приміщення котельні і встановлені нові газові котли; у територіальному центрі, який обслуговує понад 400 жителів міста і прилеглих територій, проведена заміна пічного опалення на котельню. У 24-х ОСББ м. Добропілля Донецької області проведено сканування будівель й за допомогою програмного комплексу ТРЕНД 1.0 підготовлені інформаційні матеріали про стан будинків, можливі заходи для зниження енерговитрат, необхідні інвестиції, очікуваний ефект економії. Для 4-х ОСББ проведена енергетична сертифікація будівель — сертифікати затверджені Держенергоефективності та включені в онлайн-базу енергетичних сертифікатів.

Перед житлово-комунальним сектором країни стоїть завдання відповідати сучасним потребам і створювати культуру ощадливого енергоспоживання. Група ДТЕК 2018 року розпочала реалізацію проекту ТРЕНД, щоб для жителів територій діяльності створити дієві інструменти у сфері енергозбереження. Проект має єдиний алгоритм для всіх міст завдяки реалізації на онлайн-платформі ТРЕНД 1.0, energytrend.org.ua, яка є авторською розробкою Інституту місцевого розвитку. На платформі зібрані сервіси з моніторингу та управління споживанням енергоресурсів, техніко-економічного та фінансового моделювання керування багатоквартирним будинком, впровадження енергоефективних заходів та ведення управлінського обліку, а також програми дистанційного навчання.

У середніх загальноосвітніх школах с. Південне та с. Приміське Дніпропетровської області замінені старі вікна та двері на енергозберігаючі, а в школі с. Олексіївка виконано капітальний ремонт системи опалення. Тепер понад тисяча дітлахів зможуть навчатися в теплі й комфорті.

За програмою соціального партнерства ДТЕК Нафтогаз профінансував заміну вікон для шкіл Мачухівської ОТГ Полтавської області. У школах с. Плоске та с. Полузир'я, у яких навчається понад 150 учнів, встановлено 70 нових вікон. Створення комфортних умов є необхідним, оскільки у Мачухівській загальноосвітній школі, де навчається понад 280 дітей з трьох сіл, вікна не мінялися з моменту її будівництва у 1987 році, а у школі с. Полузир'я ремонт не проводився з 1993 року.

2. Охорона здоров'я

Група ДТЕК приділяє велику увагу питанням охорони здоров'я, щоб працівники підприємств і жителі отримували своєчасну якісну медичну допомогу. З цією метою системно спрямовуються інвестиції на реконструкцію медичних закладів й придбання сучасного обладнання. Найбільш значущими проектами 2019 року стали:

- м. Вінниця: для Вінницької обласної дитячої клінічної лікарні, де щорічно лікуються більш ніж 16 тис. дітей, придбано пересувний рентген-апарат. Апарат потрібен лікарні для надання високоспеціалізованої ургентної і планової медичної допомоги, хірургічної практики малоінвазивних методів оперативних втручань. Перевагою цього апарату є зменшення променевого навантаження при обстеженні дітей.

Для Подільського регіонального центру онкології, де щорічно в стаціонарних відділеннях лікується понад 10 тис. хворих і виконується майже 6,5 тис. оперативних втручань, придбано автоматичний коагулометр.

- Кам'янка-Бузький район (Львівська область): проведено капітальний ремонт Центру медичної допомоги, а також для клініко-діагностичної лабораторії Центральної районної лікарні, що розрахована на 250 пацієнтів, придбано автоматичний біохімічний аналізатор й комплект реагентів.
- м. Приморськ (Запорізька область): Центральну районну лікарню забезпечено комп'ютерним обладнанням та створені умови роботи з центральною базою даних електронної системи охорони здоров'я.
- с. Приміське (Дніпропетровська область): в сільській амбулаторії замінено вікна й двері на енергозберігаючі.
- Шишацький район (Полтавська область): продовжено модернізацію Шишацької районної лікарні. У 2019 році капітально відремонтовані фасад та пандуси дитячого відділення, а також придбано медичне обладнання. За останні

роки ДТЕК Нафтогаз профінансував на 8,3 млн грн комплексну реконструкцію лікарні. Завдяки чому у дитячому відділенні створено якісну медичну базу та комфортні умови для лікування одночасно 19 пацієнтів віком до 15 років.

- с. Ковалівка, Солонці, Кованчик (Полтавська область): облаштовано три амбулаторії первинної медицини.

3. Розвиток соціально значущої інфраструктури

Група ДТЕК підтримує проекти, спрямовані на підвищення якості та доступності соціальних послуг, розв'язання гострих проблем значущих елементів інфраструктури, покращення доступності освіти та дозвілля. Найбільш значущими проектами 2019 року стали:

- м. Бурштин (Івано-Франківська область): завдяки зусиллям ДТЕК Енерго, Бурштинської міської ради та Програми ЄС ULEAD будівлю старої аптеки було реконструйовано в Центр надання адміністративних послуг. Понад 35 тис. мешканців міста в новому комфортному приміщенні зможуть отримати послуги паспортного столу, зареєструвати своє місце проживання або бізнес, вирішити питання оренди або приватизації майна тощо.

- смт Добротвір (Львівська область): приміщення дитячого садка «Струмочок», який відвідують понад 150 дітей, капітально відремонтовано. Зроблено ремонт у приміщеннях дитячих спалень, ігрових кімнат і санвузлів, а також придбано нові меблі для малюків. Завдяки проекту у садочку створено кращі побутові умови, що має також позитивно вплинути на якість виховання дітей.

Крім того, побудовано новий сучасний елінг для ДЮСШ «Добротвір», де будуть зберігатися 10 човнів для занять із греблі на байдарках та каное; реконструйовано альтанку у вигляді кованого корабля, яка розташована на березі Західного Бугу, й це стане цікавим об'єктом у селищі для розвитку туристичного напрямку.

- м. Добропілля (Донецька область): відремонтовано покрівлю Будинку культури — єдиного культурного центру у місті, який щорічно відвідують понад 3 000 дітей.
- с. Привовчанське (Дніпропетровська область): розпочато реконструкцію скверу «Центральний» — єдиного місця для відпочинку та культурного дозвілля 900 мешканців селища. Цей проект реалізується за співфінансування компанії, а його цінність полягає у спільній праці бізнесу, громади та місцевої влади заради покращення умов життя людей.
- с. Трифонівка (Херсонська область): проведено першу чергу реконструкції освітлення на чотирьох основних вулицях.
- с. Чкалово (Дніпропетровська область): проведено другу чергу реконструкції мережі водопостачання, тепер ще більше селян забезпечено питною водою.
- м. Приморськ (Запорізька область): водогін протяжністю понад 1,3 км капітально відремонтовано із заміною азбестоцементного трубопроводу. Це дозволило забезпечити якісною водою місцевих мешканців.
- с. Райнівка (Запорізька область): капітально відремонтовано сільський клуб та встановлено дитячий майданчик.

- с. Олексіївка (Дніпропетровська область): відремонтовано приміщення їдальні та кухні в Олексіївській ЗОШ.

- с. Покровське (Дніпропетровська область): придбано мікроавтобус для спортивних команд місцевої ДЮСШ, а також трактор для потреб села.

- Великосорочинська ОТГ (Полтавська область): капітально відремонтовано приміщення їдальні Великосорочинської ЗОШ I–III ст.

- с. Савинці (Полтавська область): реконструйовано систему зовнішнього водовідведення Савинцівської ЗОШ I–III ст.

4. Підвищення активності громад

Для Групи ДТЕК важливо сприяти розвитку ініціатив громад у суспільному, мистецькому та спортивному житті, оскільки від активності та ініціативності кожного залежить зміна якості життя.

У 2019 році ключовими стали загальноміські заходи різного формату соціально-культурного та спортивного спрямування, серед яких:

- м. Ладизин (Вінницька область). Вперше на Вінниччині проведено Міжнародний фестиваль дерев'яних скульптур «Ладизинський гай — 2019», до участі в якому були запрошені 5 майстрів-скульпторів із України, Литви та Білорусі. Їхні скульптури прикрасили місцевий дендропарк. Під час фестивалю скульптори показали свою майстерність на шоу speed-carving (швидка різьба) — за 1,5 години вони створили 5 скульптур розміром до 1 метра. Всі витвори було продано на благодійному аукціоні, а зібрані кошти передано на лікування двох ладизинських школярів. Мешканці міста на фестивалі не лише спостерігали за роботою майстрів-скульпторів, а й брали участь в облаштуванні локацій: 211 школярів відвідали екскурсії-лекції членкині Національної спілки архітекторів України та мистецтвознавиці Інни Березіної, на концерті художньої самодіяльності виступили 15 творчих колективів Ладизина, на виставці-ярмарку 17 майстрів провели 16 мистецьких майстер-класів. Проектом було охоплено майже 10 тис. людей (мешканці міста та гості фестивалю).

- смт Добротвір (Львівська область). Дитячо-юнацька спартакіада «Єдина країна» зібрала понад 400 спортсменів. Цей захід з 2015 року проводиться в селищі щорічно й вже став традиційним. У 2019 році у спартакіаді взяли участь діти з 24 міст-енергетиків України та Польщі. Але найбільше учасників прибуло з Бурштину, Енергодару, Щастя, Курахового. Змагалися молоді спортсмени у двох видах спорту: футбол і греблі на байдарках та каное.

- м. Зеленодольськ (Дніпропетровська область). Відбувся традиційний фестиваль «ENERGYFEST: нове покоління», який щороку відвідують 5–7 тис. жителів та гостей міста. Головним завданням фестивалю 2019 року стала інтеграція до програми соціальних активностей — спортивних, просвітницьких, оздоровчих та розважальних, щоб залучити гостей до активної участі. Задля цього було проведено парад на воді, спортивні змагання, майстер-класи для дітей та дорослих. Крім того, організовані артпростори, фотозони, еколокації, музичний вечір з групою TamerlanAlena.

- Галицький район (Івано-Франківська область). Реалізовано два проекти екологічного спрямування — прокладено веломаршрут та облаштовано спостережний пункт за птахами.

Задля підвищення туристичної привабливості малих міст Івано-Франківської та Львівської областей прокладено екологічний веломаршрут загальною протяжністю 42 км, який пролягає в Кам'янка-Бузькому районі вздовж річки Західний Буг і навколо Бурштинського водосховища. В рамках другого проекту на Бурштинському водосховищі облаштовано штучний мініострів для птахів та пункт спостереження за ними (дерев'яний будинок площею 10 м²), створено 4 інформаційні стенди та буклет про птахів. Цим проектом охоплено майже 200 орнітологів, наукових співробітників, популяризовано нові маршрути бердвотчерів, а також проведено ряд заходів з метою формування екокультури місцевого населення.

5. Розвиток бізнес-середовища

Підприємства Групи ДТЕК працюють переважно в містах із моноекономією. Для розвитку економічно самодостатніх громад підтримується малий і середній бізнес, щоб стимулювати створення нових робочих місць і залучення інвесторів у регіони. Це

буде сприяти зростанню податкових надходжень до місцевих бюджетів.

Продовжено реалізацію проектів, спрямованих на залучення фінансування та створення можливостей для розвитку бізнес-середовища у містах, де працюють підприємства Групи ДТЕК.

У 2017 році запрацював пілотний проект — Центр підтримки підприємництва, що був відкритий у м. Добропілля (Донецька область) з метою надавати експертну підтримку місцевому бізнесу.

Цей проект став актуальним й затребуваним громадою. У 2019 році Центр надав місцевим підприємцям 137 консультацій з питань підготовки бізнес-планів для подання на конкурси міжнародних донорських організацій. Один з них отримав грант у 249,8 тис. грн від ПРООН, завдяки чому будуть створені чотири робочих місця. Ще один проект переміг у конкурсі Міжнародної організації міграції та отримав грант у 80 тис. грн. Також Центр допоміг розробити понад 20 бізнес-планів для розвитку малого та середнього підприємництва.

Працівники

Люди — головна цінність і джерело конкурентної переваги Групи ДТЕК. Виконати амбітні завдання до снаги тільки команді професіоналів, тому Група ДТЕК активно розвиває ключові фактори успіху — талант та потенціал співробітників через інвестиції у розвиток та впровадження інноваційної культури у виробництві та управлінні. Для кожного працівника створена система безперервного персонального розвитку, а процесів управління персоналом навчаються керівники всіх рівнів. Це підтримує конструктивне робоче середовище, яке дає можливість ефективно працювати та самореалізуватися в професії.

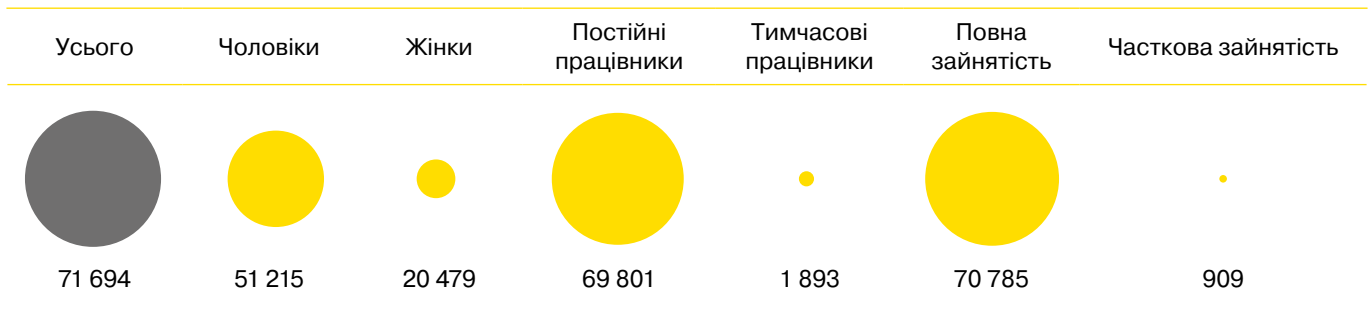
Цілі сталого розвитку ООН у сфері управління персоналом, які Група ДТЕК імплементувала у ESG-стратегію та взяла на себе зобов'язання щодо досягнення прогресу

Цілі ООН та загальна мета	Завдання цілей ООН, релевантні до діяльності Групи ДТЕК	Зобов'язання Групи ДТЕК, прийняті на рівні ESG-стратегії
 <p>3 МІЦНЕ ЗДОРОВ'Я</p> <p>Забезпечення здорового способу життя та сприяння добробуту для всіх у будь-якому віці.</p>	<p>3.4. Знизити завчасну смертність від неінфекційних захворювань.</p>	<p>Група ДТЕК приділяє значну увагу питанням охорони здоров'я, забезпечуючи всім співробітникам доступ до своєчасної та якісної медичної допомоги.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Для співробітників та членів їхніх родин реалізуються лікувально-оздоровчі програми, надається добровільне медичне страхування. • Системно реалізуються заходи з охорони праці. • Пропаганда здорового способу життя та відповідального ставлення до здоров'я.
 <p>4 ЯКІСНА ОСВІТА</p> <p>Забезпечення всеохоплюючої та справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання упродовж усього життя для всіх.</p>	<p>4.5. Збільшити поширеність серед населення знань та навичок, необхідних для отримання гідної роботи та підприємницької діяльності.</p>	<p>Група ДТЕК підтримує низку проектів, спрямованих на підвищення доступу до освіти. Реалізуються освітні програми для зовнішніх та внутрішніх зацікавлених сторін. Для розвитку професійних компетенцій співробітникам надані можливості безоплатного навчання у Academy ДТЕК.</p>
 <p>5 ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ</p> <p>Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок і дівчаток.</p>	<p>5.6. Розширити економічні можливості для жінок.</p>	<p>Група ДТЕК надає рівні умови для всіх співробітників, щоб розкрити їхній потенціал повністю, та сприяє розвитку кар'єри незалежно до гендерної приналежності.</p>
 <p>8 ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ</p> <p>Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній та продуктивній зайнятості й гідній праці для всіх.</p>	<p>8.3. Підвищити рівень зайнятості населення.</p> <p>8.5. Сприяти забезпеченню надійних та безпечних умов праці для всіх працюючих, зокрема завдяки застосуванню інноваційних технологій у галузі охорони праці та промислової безпеки.</p>	<p>Група ДТЕК сприяє повній зайнятості та гідній праці для всіх співробітників, а також забезпеченню надійних та безпечних умов праці.</p>

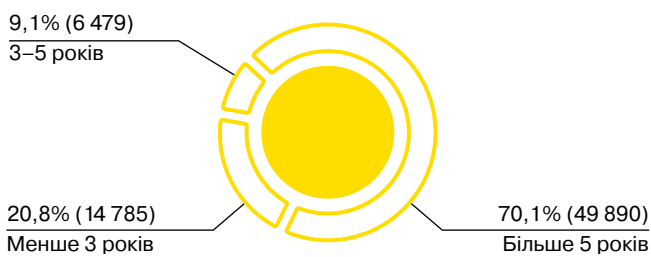
Завдання цілей ООН визначено за доповіддю Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Цілі сталого розвитку: Україна. Національна доповідь 2017».

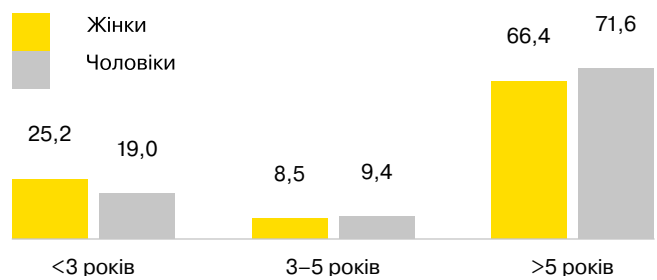
Загальна чисельність персоналу Групи ДТЕК у 2019 році, осіб

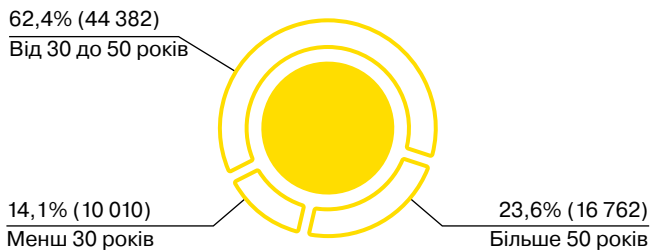
Професійний стаж у Групі ДТЕК, % до загальної чисельності (осіб)

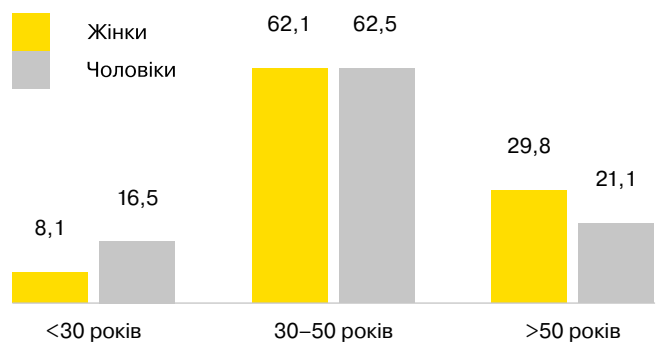
Гендерний аспект: стаж у Групі ДТЕК, % до свого гендеру

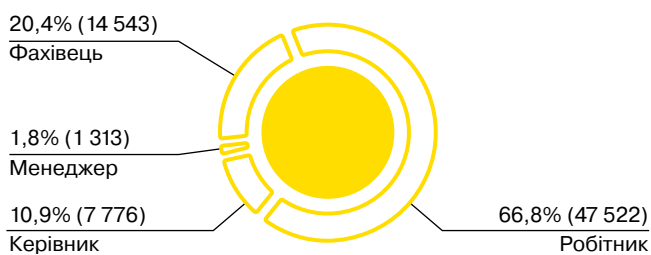
Вікова структура персоналу, % до загальної чисельності (осіб)

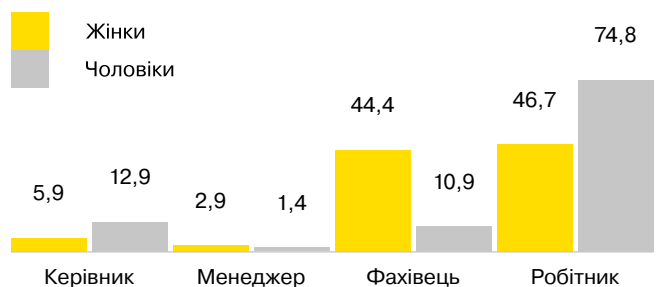
Гендерний аспект: вікова структура, % до свого гендеру

Категорії персоналу, % до загальної чисельності (осіб)

Гендерний аспект: організаційна посада, % до свого гендеру

Третина працівників Групи ДТЕК здобула вищу освіту, з них 23 співробітники мають науковий ступінь.

Підходи до управління персоналом

Система управління персоналом Групи ДТЕК гармонізована з законодавством України, галузевими нормативними актами та внутрішніми правилами.

Стратегія з управління персоналом спрямована на:

- забезпечення рівних можливостей для всіх працівників;
- залучення найкращих фахівців на ринку праці;
- забезпечення гідного рівня винагороди та заохочення працівників;
- розвиток потенціалу працівників;
- формування єдиної корпоративної культури.

Вибудована в такий спосіб система є ефективним інструментом, що надає можливості для ініціативи працівників.

У Групі ДТЕК поважають право працівників на створення профспілкових організацій та інших об'єднань, що представляють їхні інтереси. Операційні компанії співпрацюють із цими організаціями й ведуть із ними відкритий діалог. Це гарантує виявлення та своєчасне розв'язання потенційних проблем. Ще одна гарантія захисту інтересів і прав працівників — колективні договори. Договори містять положення про оплату праці, соціальні пільги, виплати пенсіонерам, які не працюють, і зобов'язання у сфері охорони праці та навчання персоналу. Щороку вище керівництво звітує про виконання умов договорів. Для підтримання постійного двостороннього діалогу використовується низка механізмів донесення думки працівників до вищого керівництва:

- взаємодія з профспілками та регулярні зустрічі з лідерами профспілок;
- зустрічі керівників підприємств і профільних дирекцій із колективами;
- зустрічі керівників підприємства з лідерами громадської думки;
- особистий прийом працівників директором підприємства та HR-керівником;
- HR-дні, на яких керівники з персоналу зустрічаються з працівниками безпосередньо на робочих місцях і відповідають на запитання, інформують про проекти, ініціативи, заходи з HR-напрямку, а також надають зворотний зв'язок про статус вирішення питань, отриманих на попередніх зустрічах;
- соціологічні опитування працівників;
- збір звернень, зауважень і пропозицій працівників.

Оплата, преміювання та пільги

У першому кварталі працівники проходять Щорічне оцінювання діяльності (ЩОД), за результатами роботи за звітний період визначаються перспективи кар'єрного зростання та розмір винагороди. Крім того, формуються завдання, програма навчання та розвитку на наступний рік.

ЩОД із 2017 року поширюється на працівників робітничих професій. Для більш об'єктивного оцінювання працівників виробничих підприємств застосовується коефіцієнт трудового внеску (КТВ). КТВ — це особистий внесок кожного працівника в загальний результат підрозділу, на його підставі формується індивідуальна оцінка. До критеріїв розрахунку КТВ належать виконання робочих обов'язків, дотримання вимог охорони праці та техніки безпеки, а також компетенції.

Регламент з управління винагородою уніфікує основні виплати та соціальний пакет для персоналу. 2019 року всім працівникам підвищено заробітну плату та збережено в повному обсязі соціальний пакет.

Соціальні виплати та пільги, надані працівникам Групи ДТЕК у 2019 році, млн грн

Соціальний пакет		573,8
Покращення побутових умов		166,9
Підтримка пенсіонерів та ветеранів		154,3
Добровільне медичне страхування		150,9
Матеріальна допомога		145,5
Разові премії працівникам		126,8
Корпоративні заходи		42,3
Інші		8,3

Залучення працівників

Планування потреби в працівниках, підбір персоналу, а також кадрове адміністрування здійснюються відповідно до законодавства України, колективного договору, положень щодо підбору персоналу, правил внутрішнього трудового розпорядку, Кодексу етики й ділової поведінки, інструкцій «Про порядок оформлення листків непрацездатності» та «Про порядок складання графіка відпусток і надання відпусток працівникам».

Для пошуку та підбору персоналу на вакантну позицію насамперед використовують внутрішній рекрутинг, працівників підприємств інформують про вакансії. Охочі можуть надіслати своє резюме та пройти співбесіду на відповідність вакантній посаді за кваліфікаційними вимогами й індивідуальними якостями. Зовнішній добір персоналу здійснюється через центри зайнятості, інтернет-рекрутинг на спеціалізованих ресурсах із пошуку роботи та інших майданчиках.

Підхід до відповідальної реструктуризації та виходу працівників на пенсію

2019 року підприємства Групи ДТЕК не звільняли персонал через зміну в організації виробництва та праці.

Підприємства використовують наступні механізми реструктуризації персоналу:

- виведення непрофільних функцій в інсорсинг й аутсорсинг;

- передання соціальних об'єктів у комунальну власність;

- природне скорочення штату (вихід на пенсію, звільнення за власним бажанням або за згодою сторін тощо).

Колективними договорами закріплено мінімальний строк, у який працівникам мають повідомити про майбутні зміни. Цей строк відповідає законодавчо встановленим двом місяцям, а щодо вугільних підприємств — трьом.

Прогноз щодо виходу працівників на пенсію, %

4 ЯКІСНА ОСВІТА

Навчання та розвиток персоналу

Група ДТЕК орієнтована на зростання й інновації. Це вимагає професійних та ініціативних працівників, готових навчатися й зростати впродовж усієї трудової діяльності. Аби надати таку можливість, у Групі ДТЕК прийнята система навчання, яка охоплює весь персонал — усі категорії співробітників незалежно від статі, віку, спеціалізації та посади проходять навчання у корпоративному університеті Academy DTEK або у зовнішніх провайдерів. Цей підхід забезпечує розвиток компетенцій та знань у співробітників відповідно до бізнес-потреб, а співробітникам надає можливість реалізуватися у професії та зростати у кар'єрі. Навчання та розвиток охоплюють:

- розробку та впровадження корпоративних стандартів для ключових виробничих професій;
- обов'язкове професійне навчання, включно з тренажерною підготовкою за окремими спеціальностями;
- пропаганду культури професійної компетентності через проведення конкурсів майстерності;

- розробку та планування кар'єрної карти співробітників — «Кадровий резерв» та D.Talent Managers;

- Executive MBA та Executive Development Programme для розвитку управлінських та лідерських навичок керівників. Програми розробляються та реалізуються Academy DTEK у партнерстві з такими університетами та бізнес школами: Львівська політехніка (Україна), KSE (Україна), INSEAD (Франція), IE (Іспанія).

Інвестиції Групи ДТЕК у навчання та розвиток працівників, млн грн

2017		40,8
2018		52,1
2019		60,5

Від корпоративного університету до інноваційної освітньої бізнес-платформи

Провідна роль в освіті та розвитку персоналу належить корпоративному університету — Academy DTEK, який став інстру-

ментом з управління талантами, знаннями та змінами. Завдяки прагненню вдосконалюватися та залученню кращих міжнародних практик у корпоративну освіту Academy DTEK сьогодні є інноваційною освітньою бізнес-платформою, відкритою для представників бізнесу, державного сектора та громадськості.

Галузеві стандарти за професіями

Група ДТЕК для своїх виробничих підприємств розробляє корпоративні стандарти за професіями, щоб синхронізувати розвиток виробництва з вимогами до знань та навичок працівників. Більшість цих стандартів стають основою для підготовки державних стандартів професійно-технічної освіти, що наближує навчальні програми учбових закладів до вимог сучасного виробництва. Отже, студенти здобувають практичні знання, які знадобляться в професії.

На розвиток цього напрямку роботи ДТЕК увійшов до постійно діючого колегіального органу при Національному агентстві кваліфікацій, яке уповноважене реалізовувати державну політику у сфері професійних кваліфікацій та стандартів. У складі агентства було розроблено Порядок акредитації кваліфікаційних центрів. Цей документ вже надано для проходження обов'язкової процедури громадського обговорення.

Крім того, у 2019 році представники Групи ДТЕК спільно з колегами європейського фонду освіти (ETF) взяли участь у розробці порядку та методики підготовки професійних стандартів та стандартів оцінювання професійних кваліфікацій, які в подальшому будуть застосовуватися на державному рівні. За цим проектом були організовані та проведені тренінги й надані консультації роботодавцям, професійним спільнотам, учбовим та науковим закладам.

Профільні школи для професійного зростання

На підприємствах Групи ДТЕК діють профільні школи, головне завдання яких — дати кожному працівнику можливість самореалізуватися в професії через підвищення кваліфікації відповідно до оновлення внутрішніх та зовнішніх вимог. Навчання поєднує безпосереднє спілкування з викладачами та сучасні дистанційні формати: онлайн-курси, тренінги, відеоматеріали. Крім того, діє постійна програма «Робоче наставництво на виробництві», за якою молоді фахівці робітничих професій отримують практичні навички від нинішніх працівників підприємств й майстрів, що вже вийшли на пенсію.

Окремо ДТЕК Енерго у 2018 році розробив програму «Досвід», спрямовану на поширення та збереження професійного досвіду й технічної експертизи фахівців дефіцитних та вузьких спеціалізацій. На розвиток програми створено YouTube-канал «Досвід», де у вільному доступі розміщують навчальні відеоролики за дефіцитними професіями. У 2019 році ця ініціатива була підтримана колегами ДТЕК Мережі, які на розвиток виробничого навчання створили YouTube-канал «ДТЕК ТБ». На цьому каналі також у вільному доступі розміщуються навчальні відеоролики за дефіцитними професіями у електроенергетиці й працівники вузьконаправлених спеціальностей діляться своїм досвідом.

ДТЕК Нафтогаз задовольняє потребу у підвищенні професійної експертизи працівників завдяки залученню своїх кращих спеціалістів до створення тренінгів та навчальних програм. Справа в тому, що український ринок не має спеціалістів нафтогазової галузі з рівнем кваліфікації, достатнім для потреб компанії. Сьогодні ДТЕК Нафтогаз — провідна українська компанія з видобутку природного газу за рівнем обладнання, технологій та експертизи. Фахівці компанії стали провідними експертами та діляться напрацьованим досвідом на професійних конференціях та семінарах, щоб сприяти розвитку всієї галузі.

У 2019 році компанія почала створення бази знань, до якої увійдуть серія тренінгів, відеоуроків, вебінарів за участю директорів, керівників департаментів, начальників відділів.

У 2019 році Academy DTEK започаткувала нову флагманську програму Energy of Innovation: Executive MBA. Ця флагманська програма має на меті підготовку топменеджерів Групи ДТЕК до нових викликів та розвиток навичок із реалізації проривних проектів, що буде сприяти впровадженню інновацій у масштабах бізнесу. Протягом усього курсу її учасники будуть працювати над командним бізнес-проектом із впровадження нових ідей й реалізацією його прототипу. Таким чином, програма орієнтована на практичне навчання та отримання необхідних знань у процесі роботи над проектом.

Унікальність програми також у синергії досвіду українських провідних професорів, експертів-практиків ДТЕК та представників авторитетних міжнародних бізнес-шкіл. Модулі програми охоплюють широке коло тем, які необхідні керівникам для розуміння того, як керувати середовищем, організацією, взаємовідносинами та змінами. Під час модулів вивчаються кейси міжнародних та українських компаній, зокрема індустріальний та постіндустріальний досвід ДТЕК.

Планується, що в подальшому ця програма буде відкрита для зовнішніх учасників, адже підготовка нових лідерів — одне з завдань Групи ДТЕК задля прогресивного розвитку країни.

Крім того, у 2019 році був започаткований проєкт ID.School. Його мета — розвивати та готувати лідерів інноваційної трансформації, які увійдуть у технологічні спільноти і будуть готові брати на себе відповідальність як за реалізацію проектів, так і за впровадження нових технологій у бізнес. Це дозволить скоротити шлях впровадження інноваційного проєкту завдяки формуванню в компанії сприятливої культури для прийняття змін та підготовці лідерів, на яких бізнес зможе спиратися при впровадженні інноваційних проектів. Навчання складається з трьох модулів й орієнтовано на розвиток у співробітників, залучених в інноваційні або трансформаційні проєкти, навичок розробки та інтеграції у бізнес таких проєктів.

Професійні конкурси та змагання

Задля популяризації високих стандартів майстерності серед працівників виробничих підприємств операційні компанії щорічно проводять конкурси за ключовими виробничими спеціальностями.

Молодіжний рух ДТЕК Енерго, який було започатковано у 2018 році, будує роботу з таких напрямів:

- соціальний сектор — участь молодих працівників у соціальних програмах;
- виробничий сектор — розробка проєктів, спрямованих на удосконалення виробництва, системи охорони праці тощо;
- спортивний сектор — розробка програм із залучення молоді до здорового способу життя;
- культурний сектор — організація культурних заходів.

Працівники 26 підприємств — понад 800 активістів — беруть участь у Молодіжному русі. Переможці у номінації «Кращий лідер року» має можливість отримати вищу освіту за фінансової підтримки підприємства, якщо обрана спеціальність актуальна для потреб компанії.

Робота з вищими

З 2009 року в Групі ДТЕК реалізується програма зі співпраці з вищими навчальними закладами. Ця програма враховує кадрові потреби підприємств у короткостроковій перспективі й допомагає підготувати необхідних фахівців. У вищих формується «Група ДТЕК» із перспективних студентів третього-четвертого курсу, які проходять навчання за додатковими про-

граммами, що враховують специфіку майбутньої професії. У 2019 році активно впроваджувалася система дуального навчання, за якою теоретична частина підготовки проходить на базі освітньої організації, а практична — на робочому місці. Така форма навчання впроваджена у професійній, професійно-технічній та вищій освіті. Оскільки вона набуває популярності серед студентів, учбові заклади-партнери налаштовують свої освітні програми так, щоб майбутні енергетики могли поєднувати навчання та роботу.

Шість виробничих підприємств Групи ДТЕК у партнерстві з дев'ятьма учбовими закладами — Добровірський ліцей №47, Львівський ліцей №20, Першотравенський гірничий ліцей, Бурштинський енергетичний коледж, Київський електромеханічний коледж, Кам'янський державний енергетичний технікум, НТУ Дніпровська політехніка, Національний університет харчової промисловості, Приазовський технічний університет — у 2019 році навчали 119 студентів за дуальною формою.

У 2019 році за сприяння та активну участь у впровадженні системи дуальної освіти Фонд ім. Фрідріха Еберта в Україні відзначив ДТЕК мережі.

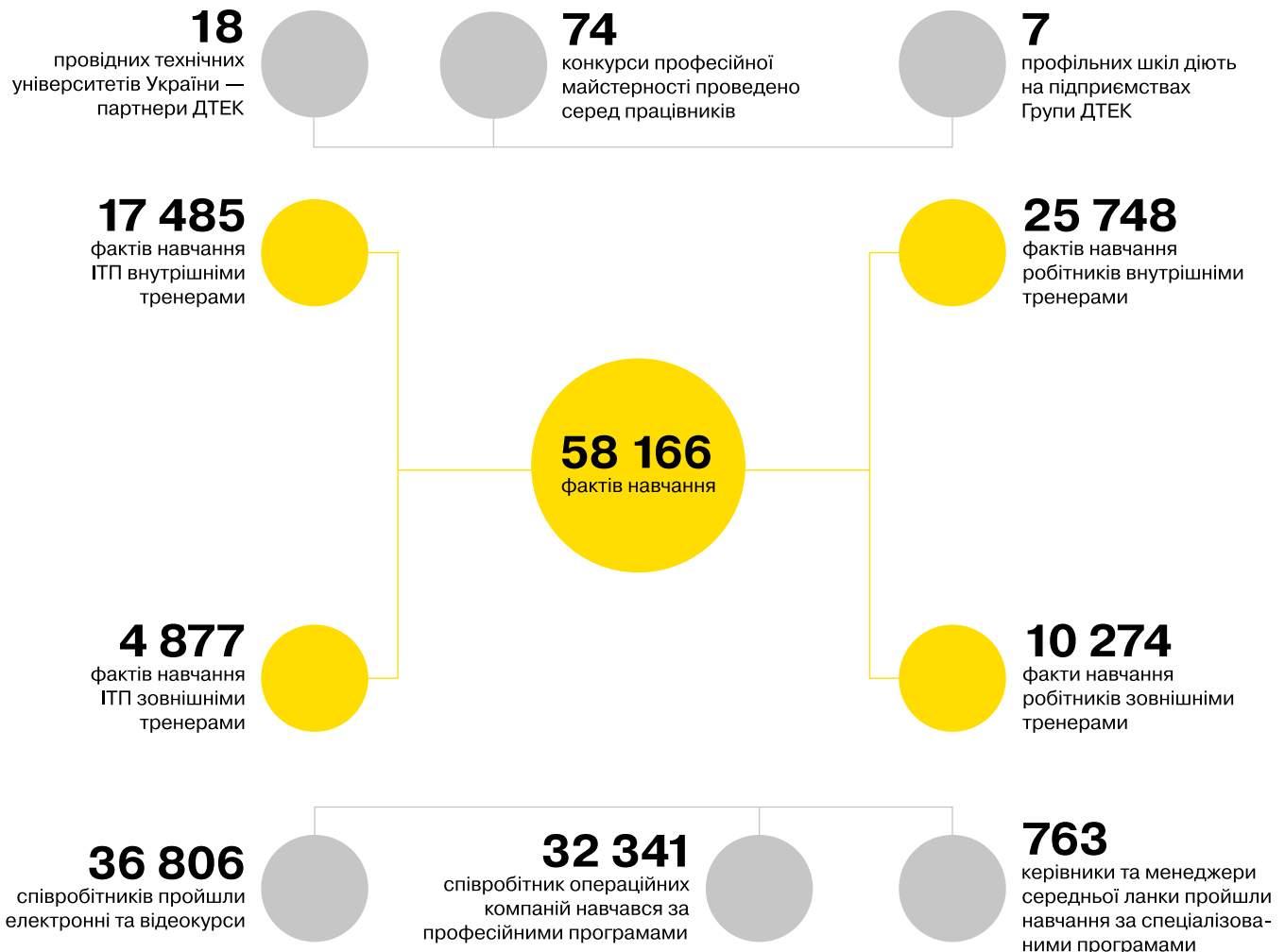
Перші проекти показали високу зацікавленість освітян у співпраці за цим напрямом. Сім закладів — Донбаська державна машинобудівна академія, НТУ Дніпровська політехніка, Одеська національна академія харчових технологій, Нікопольський

технікум Національної металургійної академії України, Політехнічний коледж Криворізького національного університету, Немішаївський агротехнічний коледж та Київський електромеханічний коледж — звернулися до виробничих підприємств ДТЕК мережі, аби долучитися до проекту. Ще два заклади освіти — Дружківський професійний ліцей та Західно-Донбаський гірничий ліцей — у партнерстві з підприємствами ДТЕК Енерго будуть готувати висококваліфікованих робітників за дуальними програмами. Оскільки прийняті на підприємства студенти засвоюють практичну частину учбової програми за допомогою фахівців, це суттєво підвищує рівень їхньої підготовки та можливості майбутнього працевлаштування.

Підприємства Групи ДТЕК у своїй діяльності активно застосовують перехід до дуальної форми, що дозволяє бути експертами й брати участь у розробці таких державних актів, як Положення про дуальну форму освіти в професійній освіті та Положення про дуальну форму навчання в професійній передвищій та вищій освіті.

Крім того, представник ДТЕК Енерго пройшов відбір до Галузевої експертної ради при Національному агентстві з забезпечення якості вищої освіти за напрямом «Механічна інженерія». Представники Групи ДТЕК також працюють у Галузевій експертній раді за напрямом «Електроенергетика».

Навчання та розвиток персоналу у 2019 році в цифрах

Охорона праці, промислова безпека та охорона здоров'я

У галузі охорони праці та промислової безпеки Група ДТЕК побудувала організаційну структуру, яка охоплює всі рівні управління. Комітети з безпеки праці та захисту довкілля при наглядових радах є основним інструментом аналізу наявної системи управління. Комітет із питань сталого розвитку при правлінні регулярно оцінює систему управління та готує рекомендації щодо вдосконалення. У кожному напрямі бізнесу створено функції з охорони праці, які відповідають за впровадження системних підходів і реалізацію прийнятих рішень. Отже, система управління охороною праці та промисловою безпекою (ОП і ПБ) інтегрована в повсякденну діяльність усіх виробничих підприємств і є обов'язковою умовою під час визначення та досягнення стратегічних цілей. Пріоритетні напрями інвестицій в ОП і ПБ:

- регулярне проведення сертифікаційних аудитів на відповідність системи управління ОП національним нормативним вимогам та міжнародних стандартів ISO 45001 та OHSAS 18001;
- виконання комплексних заходів з покращення умов праці;
- постійне вдосконалення робочих місць для підвищення безпеки праці та покращення виробничого середовища;
- придбання спецодягу, спецвзуття, засобів індивідуального та колективного захисту, засобів протипожежного захисту;
- дотримання нормативних вимог до санітарно-побутових умов;
- проведення первинних, періодичних і позачергових медичних оглядів персоналу;
- навчання та підвищення рівня знань персоналу задля формування свідомого ставлення до особистої безпеки та безпеки оточуючих;
- проведення заходів із запобігання травматизму серед населення.

Інвестиції Групи ДТЕК в охорону праці та промислову безпеку, млн грн

2017		517,1
2018		556,3
2019		595,9

Сертифікація в галузі ОП і ПБ

На виробничих підприємствах Групи ДТЕК функціонує або впроваджується система управління ОП і ПБ відповідно до міжнародних стандартів.

2019 року ДТЕК Східенерго, ДТЕК Дніпроенерго, ДТЕК Західенерго, ДТЕК Сервіс успішно пройшли наглядовий аудит системи управління охорони праці на відповідність вимогам OHSAS 18001:2007. У подальшому підприємства теплової генерації планують пройти сертифікаційний аудит системи охорони здоров'я та безпеки праці на відповідність вимогам міжнародного стандарту ISO 45001:2018.

Вінд Пауер у 2019 році пройшов другий наглядовий аудит на відповідність вимогам ISO 45001:2018. Крім того, на нових станціях зеленої енергетики ДТЕК ВДЕ — Приморська вітроелектростанція та Приморська вітроелектростанція-2 сертифікаційні аудити на відповідність ISO 45001:2018 проводились у грудні, а Орлівська вітроелектростанція та Нікопольська сонячна електростанція у відповідності до цього стандарту впроваджували інтегровану систему менеджменту з ОП і ЕБ.

Нафтогазвидобування, починаючи з 2015 року, щорічно здійснює наглядовий аудит на відповідність OHSAS 18001:2007. Компанія планує перейти на новий стандарт ISO 45001 до 2021 року, і з цією метою вже пройдено ресертифікаційний аудит й п'ять співробітників пройшли навчання за напрямом «провідний аудитор».

Фахівці з охорони праці ДТЕК Мережі є сертифікованими членами Європейського співтовариства з охорони праці (ESOSH).

ДТЕК Донецькі електромережі, ДТЕК Дніпровські електромережі, ДТЕК Київські електромережі пройшли наглядові аудити за ISO 14001:2015 та сертифікаційні аудити на відповідність вимогам міжнародного стандарту ISO 45001:2015. Сертифікація нових активів Одесаобленерго та Київобленерго запланована на 2020 рік, у 2019 році нові активи інтегрувалися до загальної системи з ОП і ПБ та їхні працівники проходили навчання за вимогами корпоративних стандартів.

Згідно зі звітом аудиторів, системи менеджменту на підприємствах є повністю результативними. 100% працівників входять до сфери сертифікації.

Комплексні заходи в галузі ОП і ПБ

Виховання культури дбайливого й уважного ставлення до власного життя та безпеки людей поруч вимагає корекції мислення, послідовного впровадження знань та принципів, які лежать в основі будь-якої виробничої дії. З цією метою підприємства Групи ДТЕК розробляють внутрішні нормативні документи, які потім погоджують із профспілками та впроваджують у виробничу практику.

Розділ «Охорона праці та техніка безпеки» — обов'язковий пункт колективних договорів на всіх виробничих підприємствах Групи ДТЕК. До цього пункту включено зобов'язання адміністрації та профспілок щодо виконання в повному обсязі зако-

нодавства в цій галузі. Відповідно до колективного договору підприємства Групи ДТЕК зобов'язуються:

- проводити атестацію робочих місць, включно з лабораторними дослідженнями;
- забезпечувати працівників необхідним інструментом, спецодягом, спецвзуттям, засобами індивідуального та колективного захисту;
- не запрошувати неповнолітніх осіб на важкі роботи;
- забезпечувати стабільну роботу поверхневих і підземних здоров'я з постійним комплектуванням медикаментами й обладнанням;
- проводити періодичні медичні огляди, надавати невідкладну медичну допомогу;
- відшкодовувати шкоду, заподіяну працівникові внаслідок виробничої травми або професійного захворювання;
- надавати страховку від нещасних випадків учасникам добровільних пожежних дружин та водіям;
- проводити професійну підготовку й навчання з охорони праці та промислової безпеки;
- інформувати працівників про професійні ризики для здоров'я та вживати заходи щодо мінімізації й усунення таких ризиків;
- матеріально та нематеріально заохочувати працівників, які беруть активну участь у заходах щодо підвищення рівня охорони праці та промислової безпеки.

Також у цьому розділі вказані обов'язки та відповідальність працівників щодо дотримання норм охорони праці.

У Групі ДТЕК прийнято нульову толерантність до виробничого травматизму задля збереження життя, здоров'я та працездатності працівника в процесі всієї трудової діяльності. Всі підприємства сприймають свою діяльність у галузі охорони праці як невід'ємну від виробничої та обов'язкову при досягненні стратегічних цілей.

У випадку травмування працівника на виробництві створюється комісія, до якої залучаються представники органів контролю, та проводиться зовнішнє та внутрішнє розслідування. За результатами розслідування розробляються коригувальні заходи, спрямовані на недопущення подібних випадків у майбутньому.

На підприємствах із видобутку та збагачення вугілля, а також теплової генерації 2018 року прийнято Програму ініціатив з охорони праці, пріоритетними напрямками якої стали:

- впровадження та функціонування алгоритму управління небезпечними діями з застосуванням системи безперервного вдосконалення «Новатор». Проектом створено систему мотивації за подання ідей щодо безпечної організації робіт;
- виконання принципу застосування Кардинальних правил. Основна мета введення таких правил — підвищення персональної відповідальності кожного працівника за дотриман-

ня безпечних умов праці. Наслідком невиконання правил є обов'язкове порушення питання про звільнення;

- лідерство та особиста участь керівника в забезпеченні безпеки праці. Для створення духу суперництва розроблено та впроваджено систему ранжування підприємств за досягнутими результатами. Крім того, на підприємствах продовжує функціонувати система оцінювання перших керівників із питань охорони праці. Це є дієвим інструментом для кількісного та якісного оцінювання ефективності роботи в цьому напрямі.

На розвиток цієї програми у 2019 році було ініційовано впровадження ризик-орієнтованого підходу, а також системи блокування ЛОТО.

Вуглевидобувні підприємства задля впровадження ризик-орієнтованого підходу розробили спеціальні тренінгові програми, за якими пройшли навчання пілотні дільниці на підприємствах. Провайдер програми — компанія Tactise — для керівників вуглевидобувних підприємств провела тренінг «Ризик-контроль».

Підрядні організації, які виконують роботи на виробничих підприємствах Групи ДТЕК, також мають дотримуватися прийнятих підходів у питаннях ОП і ПБ. Кожна операційна компанія розробила положення щодо підходів до забезпечення безпеки підрядників, яке враховує специфіку діяльності та уніфікує вимоги до охорони праці, промислової, пожежної та загальної безпеки. У разі порушення вимог застосовуються відповідні заходи аж до заборони виконання робіт й розірвання договору.

Навчання в галузі ОП і ПБ

Для підтримання необхідного кваліфікаційного рівня працівників і готовності виконувати професійні обов'язки з дотриманням вимог безпеки розроблено систему навчання. Навчання та перевірку знань на постійній основі проводять усі виробничі підприємства Групи ДТЕК. Також усі працівники протягом своєї трудової діяльності обов'язково проходять навчання з охорони праці, пожежної безпеки, цивільного захисту та технічної експлуатації, а також інструктажі з ОП і ПБ.

2019 року навчання з ОП і ПБ пройшла 41 тис. працівників, у навчання було інвестовано 5,4 млн грн.

Основні підходи до навчання з питань охорони праці та техніки безпеки:

- використання засобів візуалізації під час проведення навчальних занять (демонстрація навчальних фільмів і слайдів);
- проведення відеоінструктажів (вступний, первинний та повторний, які щорічно актуалізуються);
- диференціація працівників за рівнем кваліфікації та спеціалізації;
- залучення всього персоналу до процесу навчання;
- багаторівневий контроль знань.

Для підвищення ефективності було розроблено процедури з проведення інструктажів, навчання та перевірки знань, у яких визначено види, періодичність і порядок організації та проведення цих заходів. Додатково для захисту від стихійних лих на підприємствах Групи ДТЕК проводять технічні, організаційні та навчальні заходи: із захисту від затоплення, з контролю стану блискавкозахисту та пожежної автоматики, з підтримання в го-

товності засобів індивідуального захисту та захисних споруд. Другий важливий напрям, який підтримує мотивацію до безпечної праці, — конкурси професійної майстерності та профільні конференції. Наприклад, ДТЕК Нафтогаз щорічно організовує науково-технічну конференцію з питань охорони праці, промислової та екологічної безпеки. Крім того, у 2019 році ДТЕК Мережі взяв участь у VII Міжнародній конференції «Промислова безпека. Кращі практики — 2019».

Охорона здоров'я працівників і медицина праці

У Групі ДТЕК реалізують комплексні програми в галузі медицини праці. Контролюють динаміку двох медико-соціальних показників: рівень захворюваності та індекс здоров'я. Це дає змогу ефективніше впливати на підвищення продуктивності праці та зниження фінансових втрат Групи ДТЕК. Виробничі підприємства ДТЕК Енерго та ДТЕК Мережі в охорону праці також включають програми з оздоровлення персоналу в санаторно-курортних установах. Підприємства щорічно виділяють і направляють фінансові кошти для організації відпочинку й оздоровлення як працівників, так і членів їхніх сімей. Організація проводиться спільно з профспілковими комітетами.

Охорона здоров'я працівників і медицина праці: ключові факти

Корпоративне управління

- 1** Структура корпоративного управління
- 2** Наглядові ради операційних холдингів
- 3** Система управління ризиками
- 4** Комплаєнс і корпоративна етика
- 5** Дивідендна політика

Структура корпоративного управління

Система корпоративного управління Групи ДТЕК побудована на принципах інформаційної відкритості та прозорості. Це забезпечує повагу до інтересів стейкхолдерів, етичне прийняття рішень, ефективність на всіх рівнях управління. Такий підхід дозволяє перебувати в конструктивній взаємодії з інвесторами, партнерами та працівниками, що сприяє реалізації довгострокових цілей розвитку та підвищенню інвестиційної привабливості Групи ДТЕК на міжнародних ринках капіталу.

Група ДТЕК підтримує систему корпоративного управління в постійному розвитку, аби враховувати зміни в бізнесі та потребах суспільства. У Групі ДТЕК прийнято поділ функцій стратегічного планування й операційного управління. Такий підхід дає змогу рівною мірою розвивати нові та наявні напрями діяльності згідно з довгостроковою стратегією розвитку та досягти цілей, визначених у ESG-стратегії Групи ДТЕК.

Наглядові ради операційних холдингів

Наглядові ради покликані забезпечити стратегічне управління в кожному з напрямів бізнесу й контролювати діяльність менеджменту. Очні зустрічі з менеджментом проводяться на регулярній основі, під час яких заслуховуються плани та звіти про виконання прийнятих рішень.

Персональний склад наглядових рад

DTEK ENERGY B.V.: Олег Попов, Дамір Ахметов, Сергій Коровін, Ірина Мих, Йохан Бастін, Роберт Шеппард, Кетрін Сталкер

DTEK RENEWABLES B.V.: Олег Попов, Дамір Ахметов, Сергій Коровін, Ірина Мих, Йохан Бастін

DTEK OIL&GAS B.V.: Олег Попов, Дамір Ахметов, Сергій Коровін, Ірина Мих, Роберт Шеппард

DTEK GRIDS B.V.: Сергій Коровін, Ірина Мих, Йохан Бастін, Кетрін Сталкер

D. TRADING B.V.: Сергій Коровін, Ірина Мих, Йохан Бастін

D.SOLUTIONS B.V.: Сергій Коровін, Ірина Мих, Йохан Бастін

Корпоративний секретар наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK OIL&GAS B.V., DTEK GRIDS B.V., D. TRADING B.V., D.SOLUTIONS B.V. (без права голосу) — Олексій Поволоцький

Олег Попов

Голова наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK OIL&GAS B.V., генеральний директор АТ «СКМ»

Закінчив Донецький політехнічний інститут 1991 року та Донецький державний університет 1996 року.

З 1991 до 2000 року працював у різних державних установах. 2000 року був запрошений до АТ «СКМ» як заступник генерального директора. З 2001 до 2006 року обіймав посаду виконавчого директора. Працює на посаді генерального директора АТ «СКМ» із січня 2006 року. Також є головою наглядових рад ФК «Шахтар» і АТ «ПУМБ», входить до наглядової ради Metinvest B.V.

До його обов'язків входить затвердження ключових фінансових, інвестиційних і кадрових рішень як безпосередньо в керівній компанії, так і в активах SCM, а також оцінювання роботи керівників цих активів.

Дамір Ахметов

Член наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK OIL&GAS B.V., голова SCM Advisors (UK) Limited

2010 року закінчив школу бізнесу Sir John Cass Business School (City, University of London), здобувши ступінь магістра в галузі фінансів (MSc in Finance).

З 1 лютого 2013 року працює в SCM Advisors (UK) Limited, на цей момент — на посаді голови.

Також є членом наглядової ради Metinvest B.V.

Сергій Коровін

Голова наглядових рад DTEK GRIDS B.V., D.TRADING B.V., D.SOLUTIONS B.V., член наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK OIL&GAS B.V.

1993 року закінчив із відзнакою факультет обчислювальної математики та кібернетики Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова.

З 2002 до 2008 року працював у данському та російському офісах міжнародної консалтингової компанії McKinsey&Company. З 2008 року керував роботою з телекомунікаційними організаціями та входив до ради директорів російського відділення компанії Microsoft.

У 2010–2017 роках обіймав посаду директора з розвитку енергетичного бізнесу в АТ «СКМ».

Ірина Мих

Член наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK OIL&GAS B.V., DTEK GRIDS B.V., D.TRADING B.V., D.SOLUTIONS B.V., старший юрист АТ «СКМ»

1994 року закінчила юридичний факультет Львівського державного університету ім. Івана Франка. Пізніше пройшла навчання в Юридичній школі Осгуд-Холла Йоркського університету в Торонто (Канада).

З 1996 до 2006 року працювала старшим юристом у юридичній фірмі «Сілецький і партнери», афілійованій із Squire Sanders & Dempsey LLP, де 2006 року стала партнером. З червня до жовтня 2008 року була юридичним радником групи «Українські Аграрні Інвестиції», що належить «Ренесанс Капітал». До червня 2009 року очолювала юридичний департамент ТОВ «Клуб сиру». Потім до 2017 року обіймала посаду головного юрисконсульта в юридичній фірмі «Воропаєв та партнери».

Зараз — головний юрисконсульт АТ «СКМ».

Роберт Шеппард

Член наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK OIL&GAS B.V., незалежний директор, голова IPM Advisors

1972 року закінчив Університет Вайомінгу (США), має ступінь бакалавра фізико-математичних наук. 1991 року закінчив Школу бізнесу Колумбійського університету (США) за спеціальністю Executive MBA.

Почав кар'єру в нафтовій галузі 1972 року в компанії Amoco. У середині 1980-х років обіймав посаду віцепрезидента Amoco Exploration. З 1992 до 1995 року був виконавчим директором GUPCO (Gulf of Suez Petroleum Company). У 1995–1998 роках очолював як президент і генеральний директор представництва Amoco в Аргентині та Єгипті. З 1998 року був головним операційним директором і президентом компанії «Сиданко» до її злиття з BP. З 2002 до 2004 року обіймав посаду старшого віцепрезидента BP, займаючись питаннями, пов'язаними з активами компанії у РФ. Пізніше працював генеральним директором, потім невиконавчим директором Soma Oil&Gas. Зараз обіймає посаду голови консалтингової компанії IPM Advisors.

Кетрін Сталкер

Член наглядової ради DTEK ENERGY B.V., DTEK GRIDS B.V., незалежний директор

Закінчила Університет Heriot-Watt в Единбурзі (Велика Британія) зі ступенем бакалавра й Лондонську школу економіки зі ступенем магістра.

Почала кар'єру 1991 року в Банку Англії (Bank of England) як аналітик та інспектор із контролю над банківською діяльністю. З 1995 до 2007 року працювала в підрозділах компанії PricewaterhouseCoopers у Москві й Берліні, де була призначена партнером, відповідальним за клієнтську практику з питань управління персоналом у Центральній і Східній Європі та країнах СНД. Вела клієнтські проекти з питань винагород вищого керівництва, організаційної реструктуризації та управління персоналом.

Зараз Кетрін працює у Великій Британії, де консулює низку компаній із питань корпоративного управління з акцентом на ефективність роботи їхніх правлінь.

Йохан Бастін

Член наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK GRIDS B.V., D. TRADING B.V., D. SOLUTIONS B.V., директор DTEK FINANCE PLC і DTEK INVESTMENTS Limited, керівний партнер Iveaghouse Capital Investment Advisors

Здобув ступінь магістра з міського планування в Технічному університеті Ейндховена (Нідерланди), а також ступінь доктора наук із регіонального планування в Монреальському університеті (Канада) зі спеціалізацією в державному управлінні та фінансах.

З 1985 до 1992 року працював на посаді постійного директора Інституту міжнародного розвитку при Гарвардському університеті (Індонезія), який консультував міністра фінансів Індонезії з питань інвестицій в інфраструктуру, а також фінансування та приватизації державних підприємств. З 1993 до 2002 року обіймав низку керівних посад у Європейському банку реконструкції та розвитку в Лондоні (Велика Британія), остання з яких — директор бізнес-групи, яка в межах географії діяльності банку відповідала за кредитні інструменти та пайове інвестування в інфраструктурні, транспортні та комунальні підприємства, а також сервіси у сфері екології та енергоефективності. Потім працював керівним директором Darby Private Equity, 100-відсоткової дочірньої компанії Franklin Templeton Investments. З 2009 до 2015 року очолював CapAsia (Сінгапур), міжнародну компанію з управління фондами й активами, що веде інвестиційну діяльність у сфері інфраструктури та енергетики в країнах Південної та Центральної Азії.

Із середини 2015 року — керівний партнер спеціалізованої інвестиційної компанії Iveaghouse Capital Investment Advisors (Нідерланди), яка консультує найбільші міжнародні енергетичні компанії з корпоративної стратегії, інвестиційного фінансування, відновлюваної енергетики та операцій M&A.

Олексій Поволоцький

Корпоративний секретар наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK OIL&GAS B.V., DTEK GRIDS B.V., D. TRADING B.V., D. SOLUTIONS B.V., директор із корпоративного управління, ризик-менеджменту та комплаєнс ТОВ «ДТЕК», адвокат

Закінчив юридичний факультет Університету внутрішніх справ у Харкові. Пізніше здобув ступінь магістра у Лестерському університеті (Велика Британія).

Працював викладачем і начальником відділу міжнародних зв'язків у Харківському університеті внутрішніх справ, потім — юристом у міжнародній юридичній фірмі Squire Sanders & Dempsey LLP.

У ДТЕК працює з 2010 року. Зараз відповідає за розвиток і підтримку системи корпоративного управління в межах усієї Групи ДТЕК, побудову централізованої системи ризик-менеджменту, за реалізацію комплаєнс-функції та антикорупційної політики, а також побудову функцій безперервності та управління бізнес-процесами.

Член правління Професійної асоціації корпоративного управління, а також член Асоціації правників України.

Комітети наглядових рад

При наглядових радах діють консультативно-дорадчі органи — комітети. Завдання комітетів — розглядати профільні питання та рекомендувати рішення, надавати підтримку та консультації, щоб допомогти радам виконати свою місію та завдання. Кожен комітет протягом року проводив регулярні засідання.

Аудиторські комітети при наглядових радах DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK OIL&GAS B.V., DTEK GRIDS B.V., D.TRADING B.V., D.SOLUTIONS B.V.

Голова:

С. Коровін (для всіх наглядових рад)

Члени комітету:

І. Мих (для всіх наглядових рад)

Основні завдання:

- нагляд за ефективністю систем внутрішнього контролю та управління ризиками, внутрішнього й зовнішнього аудиту. Комітет розробляє та надає рекомендації щодо вдосконалення роботи систем контролю та ревізійної функції;
- аналіз обґрунтованості та достовірності фінансової й іншої звітності, включно з річними фінансовими звітами;
- забезпечення дотримання законодавчих та регуляторних вимог;
- надання рекомендацій наглядовим радам щодо відбору зовнішнього аудитора;
- оцінювання якості та ступеня незалежності внутрішнього та зовнішнього аудиту.

Кількість очних засідань комітетів:

DTEK ENERGY B.V.		8
DTEK RENEWABLES B.V.		8
DTEK OIL&GAS B.V.		5
DTEK GRIDS B.V.		4
D.TRADING B.V.		5
D.SOLUTIONS B.V.		4

Участь членів комітету в засіданнях: 100%

Комітети з безпеки праці та охорони довкілля при наглядових радах DTEK ENERGY B.V., DTEK OIL&GAS B.V., DTEK GRIDS B.V.

Голови:

Р. Шеппард (DTEK ENERGY B.V., DTEK OIL&GAS B.V.),

Й. Бастін (DTEK GRIDS B.V.)

Член комітету:

І. Мих (DTEK ENERGY B.V., DTEK OIL&GAS B.V., DTEK GRIDS B.V.)

Основні завдання:

- визначення ризиків у сфері безпеки праці та захисту довкілля, розробка превентивних заходів для їх мінімізації;
- визначення стратегічних цілей та ініціатив задля поліпшення систем безпеки праці та захисту довкілля, моніторинг впровадження;
- аналіз результатів розслідування всіх серйозних інцидентів та вжитих корегувальних заходів;
- перегляд системи мотивації персоналу до дотримання процедур та стандартів безпеки праці з огляду на оплату праці;
- підготовка та погодження заходів з реагування на надзвичайні ситуації на підприємствах Групи ДТЕК.

Кількість очних засідань комітетів:

DTEK ENERGY B.V.		4
DTEK OIL&GAS B.V.		4
DTEK GRIDS B.V.		4

Участь членів комітету в засіданнях: 100%

Комітети із призначень, винагород та корпоративного управління при наглядових радах DTEK ENERGY B.V., DTEK GRIDS B.V.

Голова:

К. Сталкер (DTEK ENERGY B.V., DTEK GRIDS B.V.)

Члени комітету:

О. Попов (DTEK ENERGY B.V.),

С. Коровін (DTEK GRIDS B.V.)

Основні завдання:

- контроль за дотриманням стандартів у галузі корпоративного управління, що діють у юрисдикціях присутності, а також нагляд за дотриманням внутрішніх стандартів Групи ДТЕК з корпоративного управління;
- підготовка рекомендацій щодо персонального складу наглядової ради та її комітетів, а також підходу до корпоративного управління;
- оцінка профілів кандидатів та надання рекомендацій щодо кадрових призначень на вакантні позиції у топменеджменті;
- оцінка результатів роботи топменеджерів та надання пропозиції наглядовій раді щодо рівня винагороди;

- моніторинг політик щодо мотивації, оцінки та винагороди топменеджерів;
- аналіз карти послідовності на ключових позиціях топменеджменту та нагляд за розвитком менеджменту;
- моніторинг та оцінка підходів керівництва до питань управління персоналом та залучення працівників, розвитку етичної та ефективної корпоративної культури, що базується на цінностях Групи ДТЕК;
- нагляд за соціальними ініціативами та партнерствами.

Кількість очних засідань комітетів:

DTEK ENERGY B.V.		4
DTEK GRIDS B.V.		4

Участь членів комітету в засіданнях: 100%

Система управління ризиками

Група ДТЕК безперервно розвиває та вдосконалює систему управління ризиками, яка дає змогу своєчасно виявляти та управляти ризиками та можливостями. Це дозволяє швидко реагувати на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі, зберігаючи ефективність і результативність діяльності.

ДТЕК є піонером ризик-менеджменту в Україні, започаткувавши у 2007 році практику управління ризиками у своїй роботі. Задля вдосконалення системи ризик-менеджменту 2018 року прийнято рішення застосовувати централізований підхід управління ризиками, внутрішніми контролюями та страхуванням. Такий підхід забезпечив створення єдиного центру, який розбудовує та інтегрує систему управління ризиками в корпоративну культуру Групи ДТЕК, що підвищує ефективність усіх ключових процесів. Управління ризиками зосереджено у функції з корпоративного управління, ризик-менеджменту та комплаєнс.

Задля переходу на централізовану систему ризик-менеджменту затверджено нову модель функціональної взаємодії всіх учасників цієї системи, розроблена й реалізується програма ключових ініціатив і проєктів, а також триває впровадження нормативно-методичних документів з аналізу всього спектру ризиків. Крім того, актуалізуються як процеси, так і підходи до управління моделями бізнес-процесів, фінансової звітності, впроваджуються нові інструменти для аналізу та управління ризиками, методики для моніторингу та тестування внутрішніх контролів.

Система ризик-менеджменту ґрунтується на концептуальних засадах міжнародних стандартів з управління ризиками COSO ERM та ISO 31000, а також слідує вимогам кращих світових практик в енергетичному секторі. Ефективність системи управління ризиками та внутрішнього контролю регулярно оцінюється, а реалізація рішень із забезпечення та підвищення її ефективності контролюється. Така багаторівнева система

управління посилює операційну безпеку, сприяє підвищенню прозорості та покращенню комунікації.

Основні принципи ризик-менеджменту:

- своєчасна ідентифікація, оцінка та управління ризиками та можливостями;
- забезпечення прийняття рішень з урахуванням ризиків, можливостей і встановленого ризик-апетиту;
- підтримка і вдосконалення системи внутрішнього контролю, просування культури виявлення і декларування недоліків контролів і визначення першопричини для їх усунення;
- створення ефективної системи страхового захисту.

З метою створення ефективної системи страхового захисту побудована вертикаль взаємодії ризик-менеджменту Групи ДТЕК з питань страхування, проведено розподіл функціоналу на всіх рівнях корпоративного управління. Сформовані страхові програми відповідають вимогами законодавства, контрагентів та актуальним потребам кожного з напрямів бізнесу. В рамках розвитку системи страхового захисту Групи ДТЕК використовуються кращі світові практики та тренди.

Централізована модель ризик-менеджменту Групи ДТЕК

У рамках управління ризиками застосовується уніфікований класифікатор і єдиний реєстр ризиків, що дають змогу проводити аналіз і гнучко керувати виявленими або реалізованими змінами. Для кожної категорії ризику призначається власник, визначаються строки та завдання з аналізу ризиків з урахуван-

ням особливостей і вимог кожного бізнес-процесу. Цей підхід дає змогу на всіх рівнях управління формувати зони відповідальності та вести моніторинг ризиків, а також розробляти цільові плани реагування.

1 лінія захисту (бізнес-функції)

Операційне керівництво, яке несе відповідальність за оцінювання, регулювання та мінімізацію ризиків, а також за забезпечення ефективної системи внутрішнього контролю.

2 лінія захисту (функції моніторингу)

Підрозділи, які забезпечують і відстежують впровадження ефективної практики управління ризиками, внутрішнього контролю, дотримання законодавства та адміністративних правил/внутрішніх регламентів і розслідування фактів шахрайства.

3 лінія захисту (незалежна функція)

Внутрішній аудит на основі ризик-орієнтованого підходу надає топменеджменту висновок про точність оцінки ризиків, ефективність управління ризиками, включно з оцінкою ефективності роботи першої та другої лінії захисту.

Топризики

Стратегічні
(геополітичні, бізнес-середовища, репутаційні, невиконання стратегії)

Фінансові
(недостовірності звітності, бюджетні, ліквідності, невиконання фінансових зобов'язань, ринкові)

Операційні
(технологічні, ІТ, порушення безперервності бізнес-процесів, некоректного дизайну процесів, контролів, безпеки, шахрайства)

Регуляторні та комплаєнс

Процеси системи управління ризиками

1. Управління та культура
2. Стратегія та постановка цілей
3. Ефективність діяльності
4. Моніторинг і впровадження змін
5. Інформація, комунікація та звітність

Комплаєнс і корпоративна етика

Група ДТЕК веде бізнес відповідно до регуляторних вимог юрисдикцій, де працюють підприємства та компанії. Етичне ведення бізнесу — принципова позиція Групи ДТЕК, якої зобов'язаний дотримуватися кожен працівник.

У Групі ДТЕК із 2010 року на рівні корпоративного центру працює спеціальний підрозділ — служба комплаєнс на чолі з комплаєнс-офіцером, сфери діяльності якої на постійній основі актуалізуються для відповідності змінам у зовнішньому середовищі. Сьогодні у зоні відповідальності служби комплаєнс: розробка методології та реалізація системи внутрішніх контролів в управлінні корупційним ризиком, ризиком економічних санкцій і інсайдерською інформацією. Рішення та рекомендації служби комплаєнс обов'язкові для виконання всіма працівниками Групи ДТЕК.

У 2019 році організаційну модель служби комплаєнс реформовано, а саме запроваджено позиції комплаєнс-координаторів у операційних компаніях для ефективного управління на їхніх ак-

тивах комплаєнс-ризиками відповідно до єдиних стандартів та методології Групи ДТЕК. Комплаєнс-координатори підпорядковані та підзвітні комплаєнс-офіцеру корпоративного центру. Служба комплаєнс входить до сфери управління директора з корпоративного управління, ризик-менеджменту та комплаєнс, який прямо підпорядковується генеральному директору ДТЕК, є членом правління ДТЕК й підзвітний наглядовим радам операційних холдингів.

Активна підтримка наглядовими радами та керівництвом операційних холдингів ініціатив служби комплаєнс сприяє зміцненню комплаєнс-культури.

Ділова етика

Група ДТЕК особливу увагу приділяє побудові комплаєнс-культури, тому відкрито заявляє про свої антикорупційні стандарти та неприпустимість порушення режимів економічних санкцій.

Група ДТЕК продовжує вдосконалювати та підвищувати ефективність системи внутрішніх контролів і механізмів, спрямованих на протидію корупції. Задля розвитку положень Кодексу етики та ділової поведінки у 2018 році затверджено нову Антикорупційну програму. Програма розроблена відповідно до найкращих міжнародних практик і стандартів управління корупційним ризиком з урахуванням положень ISO 37001:2016 «Менеджмент протидії корупції», антикорупційного законодавства та міжнародних актів із боротьби з корупцією екстериторіальної дії (зокрема FCPA і UKBA). Крім того, розділ про перевірку ділових партнерів для оцінювання корупційного ризику доопрацьований і враховує рекомендації Transparency International, World Economic Forum.

Для всіх працівників і представників Групи ДТЕК є обов'язковим дотримання Антикорупційної програми, яка прямо забороняє будь-які прояви корупції, зокрема комерційний підкуп або винагороду за спрощення формальностей. У встановленні ділових відносин надається перевага партнерам, які поділяють принципи Антикорупційної програми ДТЕК і мають ефективну внутрішню систему антикорупційних заходів. Усі контрагенти, які мають право представляти інтереси Групи ДТЕК перед будь-якими третіми особами, особливо державними органами, мають обов'язково перевіритися для виявлення корупційного ризику. За результатами перевірки контрагентів службою комплаєнс може бути встановлено ступінь ризику: низький, середній або високий. Співпрацю з контрагентами або громадськими організаціями з високим корупційним ризиком прямо заборонено. Угоди з контрагентами з середнім корупційним ризиком можуть бути укладені тільки за умови дотримання рекомендацій служби комплаєнс для мінімізації ризику.

Особлива увага приділяється дотриманню режимів економічних санкцій, запроваджених ООН, США та країнами, де за-

реєстровані та ведуть діяльність підприємства та компанії Групи ДТЕК. Згідно із затвердженим ризик-апетитом, абсолютно всі ділові партнери перевіряються на санкційний ризик незалежно від суми та характеру угоди. Ідентифікація санкційного ризику ділових партнерів здійснюється на щоденній основі за допомогою автоматизованого скринінгу, який проводить порівняння бази даних контрагентів Групи ДТЕК із базою даних зовнішнього спеціалізованого провайдера, що агрегує санкційні списки всіх країн і організацій. Крім того, ідентифікація санкційного ризику проводиться шляхом перевірки контрагента, його кінцевого бенефіціара, прямих і опосередкованих акціонерів, виконавчого органу для виявлення тривожних ознак санкційного ризику.

Група ДТЕК не веде діяльність у юрисдикціях, до яких застосовані санкційні обмеження США та ЄС. У Групі ДТЕК не можна укласти угоди з контрагентами, яким присвоєно середній санкційний ризик, без дотримання рекомендацій служби комплаєнс для мінімізації ризику.

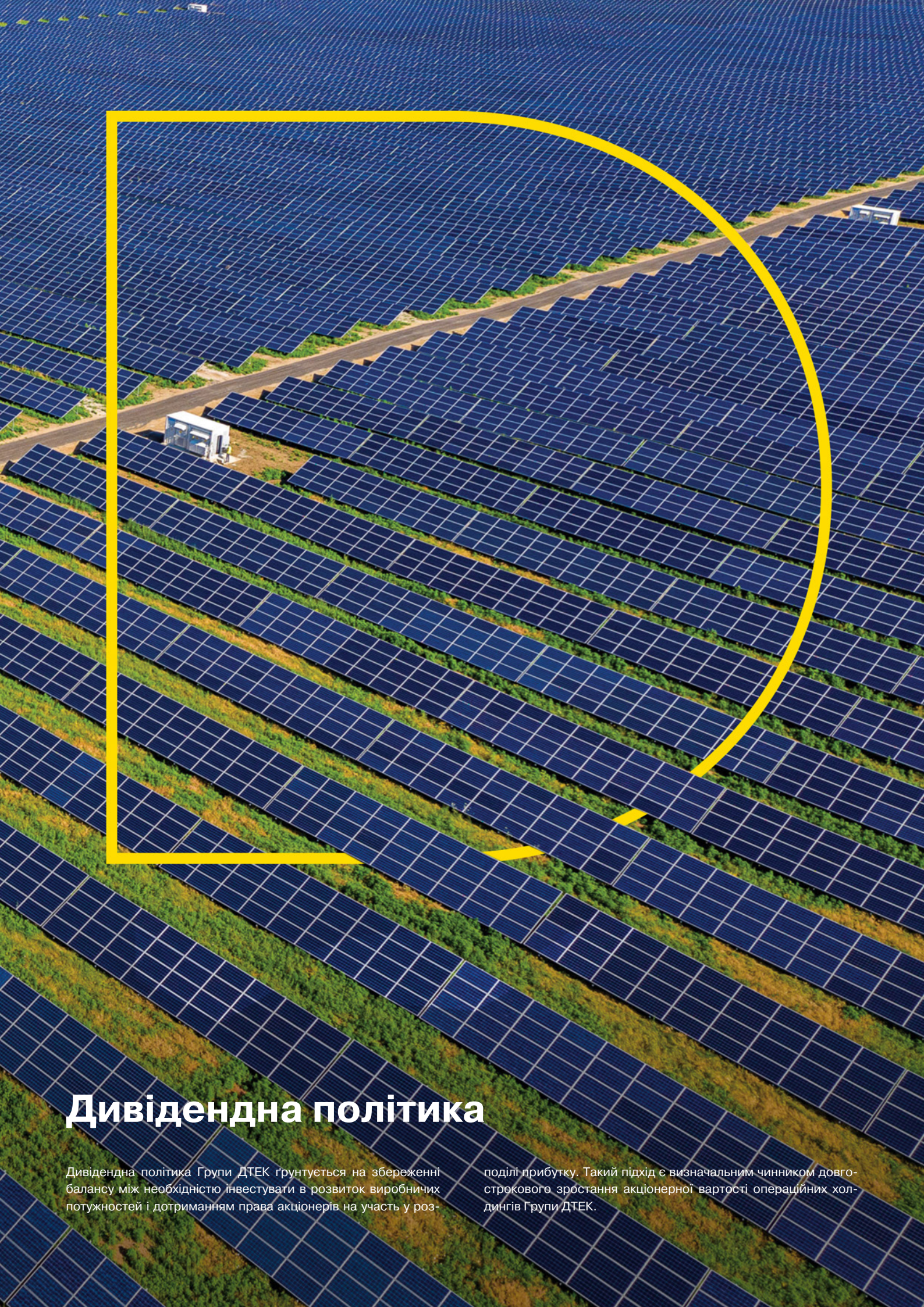
Ключові механізми системи комплаєнс Групи ДТЕК

- Погодження політик і процедур. Обов'язковою є участь комплаєнс-офіцера в процесі погодження локальних документів компанії з бізнес-процесів (політик, регламентів та процедур), яким притаманні комплаєнс-ризиками.
- Оцінювання та управління комплаєнс-ризиками. Діє методологія ідентифікації та оцінювання комплаєнс-ризиків, для управління якими визначено типові заходи та регулярно переглядається ризик-апетит.
- Моніторинг і тестування комплаєнс-контролів. Для оцінювання ефективності та достатності комплаєнс-контролів регулярно проводяться аудити службою комплаєнс та підрозділом з корпоративного внутрішнього аудиту. Результати аудитів використовуються для перегляду комплаєнс-програми, актуалізації політик, регламентів і процедур та удосконалення автоматизованих контролів у бізнес-процесах компанії.
- Управління санкційними та корупційними ризиками в спільних підприємствах, угодах злиття та поглинання. До укладення угоди комплаєнс-офіцер здійснює комплексну перевірку об'єкта придбання, продавця та партнера у спільному бізнесі для ідентифікації корупційних та санкційних ризиків, а після укладення угоди — задля усунення порушень або ризиків порушень, а також інтеграції об'єкта придбання до єдиної комплаєнс-системи Групи ДТЕК.
- Взаємовідносини з контрагентами та посередниками. Ідентифікація та оцінювання ризиків здійснюється на підставі ризик-апетиту та метрик оцінювання на благонадійність, санкційних і корупційних ризиків ділових партнерів. До всіх договорів з контрагентами включається антикорупційне й антисанкційне положення, що є поширеною практикою в міжнародних компаніях, але поки мало використовується вітчизняним бізнесом. Положення враховує рекомендації національного та закордонного законодавства, міжнародних принципів і найкращих закордонних практик, а також досвіду правозастосування режиму економічних санкцій та антикорупційного законодавства.
- Погодження договорів та транзакцій, які можуть потенційно мати підвищений корупційний ризик. Закріплено обов'язкове погодження комплаєнс-офіцером угод у галузі сталого розвитку, благодійності, спонсорства, дарування, надання безповоротної фінансової допомоги, угод злиття та поглинання. Отримання погодження служби комплаєнс також є необхідним для укладення угод, що передбачають представництво інтересів Групи ДТЕК перед третіми особами, а також надання довіреностей.
- Оцінювання корупційних ризиків та конфлікту інтересів у працівників. Ідентифікація ризиків проводиться під час прийому на роботу та переходу на іншу посаду або підприємство Групи ДТЕК. Крім того, з 2011 року діє автоматизована система самодекларування ситуацій потенційного конфлікту інтересів працівників і проводиться щорічне декларування конфлікту інтересів, спрямоване на мінімізацію ризиків виникнення таких ситуацій.
- Погодження ділових подарунків і ділової гостинності. Діє система обліку та погодження ділових подарунків і ділової гостинності, яка автоматизована з 2016 року. Кодекс етики та ділової поведінки, Антикорупційна програма, а також внутрішні правила встановлюють обмеження на вручення та приймання ділових подарунків і гостинності.
- Повідомлення про порушення та корпоративні розслідування. Працівники Групи ДТЕК і будь-які треті особи мають можливість, зокрема анонімно, повідомити про порушення Кодексу етики й ділової поведінки на лінію довіри SCM. Служба комплаєнс бере участь у корпоративних розслідуваннях певних категорій заяв (у складі групи розслідування або як експерт).
- Навчання працівників етичних і антикорупційних стандартів, засад санкційного комплаєнсу. Починаючи з 2017 року до програми навчання всіх працівників входять ці напрями. Для дистанційного навчання розроблено відповідний електронний курс. Крім того, для окремих категорій керівників і працівників щомісяця проводяться тренінги.

Управління інсайдерською інформацією

Боргові цінні папери ДТЕК (єврооблігації DTEK Finance Plc та «зелені» єврооблігації DTEK Renewables Finance B.V.) розміщені на двох світових біржах, Irish Stock Exchange та Euronext Dublin, що накладає зобов'язання дотримуватися правил лістингу та розкриття інформації. У зв'язку з цим у Групі ДТЕК діють правила поводження з інсайдерською інформацією. Зокрема, визначено критерії віднесення інформації до інсайдерської, ухвалено порядок формування та актуалізації списків інсайдерів, для інсайдерів діють правила та обмеження на розкриття інсайдерської інформації та вчинення операцій з єврооблігаціями, щоб унеможливити порушення на ринку цінних паперів.

Реєстр інсайдерів, до якого заносять осіб, що мають доступ до інсайдерської інформації завдяки своїй посаді або професійній діяльності, регулярно оновлюється. Ведення цього реєстру дає змогу комплаєнс-офіцеру своєчасно інформувати інсайдерів про зобов'язання, відповідальність і заборонені практики, що спрощує процес контролю й нагляду за дотриманням правил розкриття інформації та правил забезпечення прозорості, встановлених закордонним регулятором.

Дивідендна політика

Дивідендна політика Групи ДТЕК ґрунтується на збереженні балансу між необхідністю інвестувати в розвиток виробничих потужностей і дотриманням права акціонерів на участь у роз-

поділі прибутку. Такий підхід є визначальним чинником довгострокового зростання акціонерної вартості операційних холдингів Групи ДТЕК.